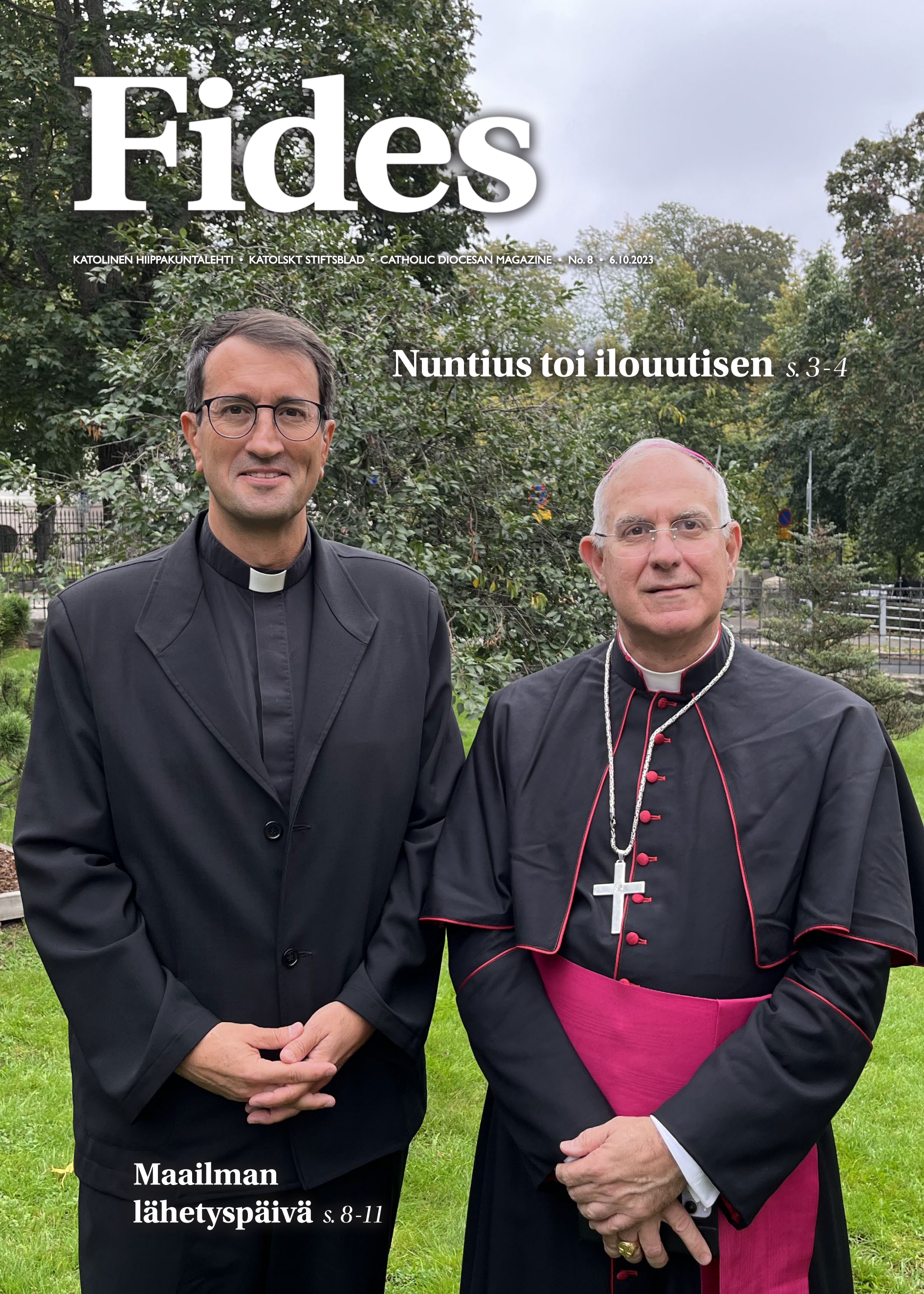

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 8 • 6.10.2023

Nuntius toi ilouutisen s. 3-4

**Maailman
lähetyspäivä** s. 8-11

Katse eteenpäin

Pohjoismaiden apostolinen nuntius, arkkipiispa Julio Murat, vietti ensimmäistä kertaa täysivaltaisena, valtuuskirjeensä tasavallan presidentille jättäneenä Pyhän istuimen suurlähettiläänä messun Pyhän Henrikin katedraalissa perjantaina 29.9.2023. Päivämäärä tuskin oli sattumaa vaan enemmänkin kaitselmusta, sillä tänä päivänä kirkko juhlii pyhiä arkkienkeleitä Mikaelia, Gabrielia ja Rafaelia. Enkelten esirukouksia ja suojelusta me kaikki tarvitsemme ja ehkäpä vielä enemmän uusi piispamme, jonka nimittämisestä nuntius kertoi tuon messun päätteeksi noin kello 13, samaan aikaan kuin siitä

tiedotettiin Vatikaanissa. Kirkossa puhkesi suuri riemu, kun runsaslukuinen joukko hiippakuntamme pappeja ja paikalla olleet sisaret ja maallikot pääsivät saman tien onnittelemaan piispaksi valittua isä Raimo Goyarrolaa. Kiitos Jumalalle uudesta piispasta!

Piispaksi vihkimiseensä ja hiippakunnan haltuunottoon saakka isä Raimo saa rauhassa vielä valmistautua tulevaan tehtäväänsä; hiippakunnan asioita siihen saakka hoitaa edelleen jo yli neljä vuotta hiippakunnan asiainhoitajana toiminut isä Marco Pasinato. Monia asioita, suunnitelmia ja ajatuksia on varmasti hiippakunnan joka sopukassa ehtinyt kertyä näiden neljän vuoden aikana ja jo pitempäänkin. On kuitenkin selvää, että kaikki toiveet ja aloitteet eivät voi toteutua saman tien. Antakaamme tulevalle piispalle aikaa. Onneksi hän kuitenkin tuntee jo erinomaisesti hiippakuntamme toimintaympäristön ja todellisuuden.

Helsingin piispan tehtävä ei ole helppo. Vaikka lauma on pieni, koostuu se niin monesta erilaisesta osasta, että hiippakunnan ykseyden vaaliminen ja vahvistaminen vaatii paljon työtä. Kirkon jäsenmäärä kasvaa, mutta resursseissa kuljetaan auttamattomasti perässä. Työtä riittää ja kiinnostus kirkkoa kohtaan kasvaa. Ja kun katsomme ympärillemme, kun koetamme kehittää tätä yhteiskuntaa, missä elämme, niin eikö olekin selvää, että kirkon ja meidän kaikkien todistusta tarvitaan yhä enemmän, hyvän sanoman julistamista ja Jumalan rakkauden välittämistä keskellä erämaata – kirkon ikaikaisen mission mukaisesti – sielujen pelastamiseksi.

Rukoilkaamme piispaksi valitun isä Raimon ja koko hiippakuntamme puolesta.

M. Tervaportti

PS. Lauantaina 4.11. vietetään kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivää eli vainajienpäivää. Silloin on hyvä hetki muistella edeltämme menneitä, rukoilla vielä heidän puolestaan ja käydä haudoilla. Requiescant in pace.

Vatikaanin radion terassilla järjestettiin kehotuskirjettä käsittelevä konferenssi 5.10.2023. Konferenssin tallenne löytyy Vatikaanin YouTube-sivulta.

Paavilta uusi kirjoitus ilmastokriisistä

Paavi Franciscus on julkaissut 4.10.2023 uuden apostolisen kehotuskirjeen "Laudate Deum (Ylistäkää Jumalaa)" ilmastokriisistä kaikille hyvän tahdon ihmisille. Siinä hän syventää ja päivittää vuonna 2015 julkaistun Laudato si' -kiertokirjeensä sanomaa. Paavi toteaa muun muassa, että me ihmiset emme vieläkään toimi tarpeeksi tehokkaasti ilmaston suojelemiseksi vaan lähestymme edelleen katkeamispistettä (LD, 2). Hän kritisoi ilmastodenialisteja ja toteaa, että ilmaston lämpenemisen inhimillistä alkuperää ei voi enää epäillä (LD, 11). Hän myös selittää, miten huolenpito "yhteisestä kodistamme" on seurausta kristillisestä uskosta (LD, 62-).

Kehotuskirjeessä paavi nostaa esiin ilmastokriisin taustalla vaikuttavia tekijöitä, muun muassa "teknokraattisen paradigman", kansainvälisen politiikan heikkouden ja kääntää katseensa myös kansainvälisten ilmastokokousten onnistumisiin ja epäonnistumisiin. Hän esittää kehotuskirjeessä toiveita myös vuonna 2028 Dubaissa järjestettävälle COP28-ilmastokokoukselle.

KATT / Vatican News / VIS

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2023
86. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti
AD Petri Kovács

Ilmestyminen 2023

No	DL	ilm.	vko
1	6.1.	20.1.	3
2P	3.2.	17.2.	7
3	10.3.	24.3.	12
4	14.4.	28.4.	17
5P	26.5.	9.6.	23
6	21.7.	4.8.	31
7P	25.8.	8.9.	36
8	22.9.	6.10.	40
9	27.10.	10.11.	45
10P	1.12.	15.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2023, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 045 7837 1087
E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2023, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Ut kommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka
Botnia Print Oy, Kokkola

Vapaaehtoinen lehtimaksu:
Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uusi piispa Helsinkiin
- 4 Helsingin piispaksi valitun isä Raimo Goyarrolan tervehdys
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Uutisia ja ajankohtaista
- 7 Päivää ennen
- 9 Paavi Franciscuksen viesti
Maailman lähetyspäivää varten
- 10 Maailman lähetyspäivä
- 12 Autuaita ovat rauhantekijät
- 15 Hälsning från
fader Raimo Goyarrola
- 15 A Greeting from
Fr. Raimo Goyarrola
- 16 Pontmain on hyvin pieni kylä
Normandiassa, Ranskassa
- 18 Lukijoilta | In Memoriam
- 19 Caritas-kuulumisia
- 20 Ilmoitukset
- 21 Seurakunnat ja ohjelmat
- 24 Älkää pelätkö!
Avatkaa ovet Kristukselle!

Kannen kuva: Helsingin hiippakunnan uudeksi piispaksi nimitetty isä Raimo Goyarrol ja Pohjoismaiden apostolinen nuntius, arkkipiispa Julio Murat.

UUTISIA

”Lähtekäämme liikkeelle sydän palavana, silmät avoinna, jalat tietä kulkién, jotta toistenkin sydämet hehkuisivat Jumalan Sanasta...”

– Paavin sanat s. 8

Pitkä odotus päättyy vihdoinkin

Uusi piispa Helsinkiin!

Pohjoismaiden apostolinen nuntius, arkkipiispa Julio Murat, ilmoitti perjantaina 29.9.2023 Pyhän Henrikin katedraalissa samanaikaisesti Vatikaanin lehdistöosaston kanssa, että paavi Franciscus on valinnut uuden piispan Helsinkiä varten. Uusi piispa on hiippakunnan aikaisempi yleisvikaari, 54-vuotias isä Raimo Goyarrola. Nuntiuksen ilmoitusta seurasi pitkä, riemuisa taputusten sarja, joka jatkui heti messun päättymisen jälkeen katedraalin edustalla ja kirkon pihalla. Messussa nuntius kiitti myös hiippakunnan asiantuntijaa isä Marco Pasinatoa tämän pitkästä uhrautumisesta Suomen paikalliskirkon hyväksi. Tehtävä jatkuu aina siihen saakka, kun uusi piispa on ottanut hiippakunnan kanonisesti haltuunsa.

HELSINGIN PIISPANISTUIN JÄI tyhjäksi toukokuun 20. päivänä vuonna 2019, kun paavi Franciscus myönsi eron piispa Teemu Sipolle SCJ. Kun isä Goyarrola

vihitään piispaksi marraskuun 25. päivänä, tulee piispatonta aikaa täyteen yhteensä 1650 päivää eli 4 vuotta, 6 kuukautta ja 5 päivää.

PIISPAKSI VALITTU ISÄ RAIMO kirjoitti lyhyen tervehdyksen pian piispaksi valintansa jälkeen. Se on luettavissa myös tässä lehdessä.

VIHKIMYSMESSU VIETETÄÄN Helsingin evankelis-luterilaisessa Johanneksen kirkossa osoitteessa Korkeavuorenkatu 12, 00120 Helsinki, **lauantaina 25. marraskuuta klo 11.00 alkaen**. Päivän muusta ohjelmasta tiedotetaan myöhemmin. Tulevan Helsingin piispan vihkivät kolme piispaa on myös jo selvillä. Pääviikijä on Tukholman piispa, kardinaali Anders Arborelius OCD, ja kaksi kansaviikijää ovat Pohjoismaiden apostolinen nuntius, arkkipiispa Julio Murat, sekä Helsingin emerituspiispa Teemu Sippon SCJ.

KATT

Helsingin piispaksi valitun isä Raimo Goyarrolan tervehdys

Rakkaat kristityt ja kaikki hyvän tahdon ihmiset

Olen kiitollinen Jumalalle siitä, että Helsingin hiippakunta on pitkän odotuksen jälkeen saamassa uuden piispan. Olen hämmentynyt ja samalla kiitollinen paavi Franciscukselle hänen osoittamastaan luottamuksesta.

Kiitos emerituspiispa Teemu Sipilolle ja hiippakunnan asiainhoitajalle isä Marco Pasinatolle kaikesta veljellisyydestä ja tuesta. Kiitos apostoliselle nuntiukselle, arkkipiispa Julio Muratille, hänen rohkaisevista sanoistaan ja lupauksestaan olla aina apuna tulevissa tehtävissäni. Kiitos kannustuksesta kaikille veljilleni pappeudessa. Kiitos teille kaikille onnitteluihastanne mutta ennen kaikkea lupauksistanne rukoilla puolestani! Kiitos perheelleni, joka on aina rakastanut ja tukenut minua.

Ennen vihkimystäni piispaksi toivon saavani keskittyä rukoukseen ja saada jatkuvan kääntymyksen voimaa, jotta sydämeni voisi tulla yhä enemmän Jeesuksen sydämen kaltaiseksi. Sitä varten pyydän teidän rukouksianne.

Rukoilkaamme toistemme puolesta. Olette kaikki jo nyt minun sydämässäni ja rukouksissani. Olen aina valmis kuuntelemaan ja keskustelemaan jokaisen kanssa. Vihkimykseeni saakka hiippakunnan asioita hoitaa isä Marco Pasinato.

Pyhä Maria, kirkon äiti, rukoile puolestamme.

Pyhä Joosef, perheiden tuki, rukoile puolestamme.

Pyhä Mikael, arkkienkeli, rukoile puolestamme.

Pyhä Henrik, hiippakuntamme ja koko Suomen suojelija, rukoile puolestamme.

Autuas Hemming, pyhä Josemaría Escrivá ja kaikki Jumalan pyhät, rukoilkaa puolestamme.

Helsingissä, 30. syyskuuta 2023,

pyhän Hieronymuksen, papin ja kirkonopettajan, muistopäivänä

isä Raimo Goyarrola

Kuka?

Vuosilukuja tulevan piispan elämästä

Syntynyt Bilbaossa (Baskimaassa), Espanjassa 20.7.1969.

- 1974–1987 koululainen Bilbaossa
- 1987–1993 lääketieteen opiskelija Navarran yliopistossa
- 1993 valmistuminen lääkäriksi (*licenciado en medicina y cirugía*)
- 1991–1994 varajohtaja opiskelija-asuntola Belaguassa
- 1993–1994 lääkäri Navarran yliopistosairaalassa ja Gironan sotilastukikohdassa

Rooma (Italia) 1994–2002

- teologian opiskelija Pyhän Ristin yliopistossa
- 1996–2002 töissä Opus Dein keskushallinnossa Roomassa
- 2001 teologian tohtori, aiheena Pietarin virka
- 14.2.2002 diakoninvihkimys
- 1.9.2002 pappisvihkimys

Sevilla (Espanja) 2002–2006

- kappalainen Tabladillan koulussa
- hengellinen ohjaaja Tarfia-nuorisoyhdistyksessä

Helsinki (Suomi) 2006–

- 2006–2017 kappalainen opiskelija-asuntola Tavasthähdessä ja nuorisoyhdistys Kuunarikerhossa
- 2008–2012 yliopistopappi Aalto-yliopistossa
- 2008–2011 uskonnonopettaja kouluissa
- 2010–2018 Suomen Ekumeenisen Neuvoston eettisten kysymysten jaoston jäsen
- 2010–2014 Kaikkeinpyhimmän sakramentin killan kappalainen
- 2011–2019 Helsingin hiippakunnan yleisvikaari
- 2012–2017 Helsingin Englantilaisen koulun johtokunnan jäsen
- 2014– sotilaspappi
- 2015–2021 Suomen Ekumeenisen Neuvoston hallituksen jäsen
- 2015–2018 "Kasvavaa yhteyttä. Julistus kirkosta, eukaristiasta ja virasta" -asiakirjaa valmistaneen suomalaisen ekumeenisen työryhmän jäsen
- 2017– vankilapappi Helsingin ja Vantaan alueella
- 2022– lääketieteen tohtorikoulutettava palliatiivisesta hoidosta Itä-Suomen yliopistossa Kuopiossa
- 29.9.2023 valittu piispaksi
- 25.11.2023 piispanvihkimys Helsingissä

Julkaistut kirjat

- Iglesia de Roma y ministerio petrino, Roma: Edizioni PUSC, 2002.
- Eutanasia, Helsinki: KATT, 2013.
- Kirjeitä Taivaasta (1), Helsinki: KATT, 2016. (2) 2018, (3) 2021, (4) 2023.
- Ihmiselämä äidin kohdussa, Helsinki: KATT, 2018.

8.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai (III)

1L Jes. 5:1-7
Ps. 80:9+12, 13-14, 15-16, 19-20. - Jes. 5:7a
2L Fil. 4:6-9
Ev. Matt. 21:33-43

15.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)

1L Jes. 25:6-10a
Ps. 23:1-3a, 3b-4, 5, 6. - 6cd
2L Fil. 4:12-14, 19-20
Ev. Matt. 22:1-14 tai Ev. Matt. 22:1-10

22.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)

1L Jes. 45:1, 4-6
Ps. 96:1+3, 4-5, 7-8, 9-10ac. - 7b
2L 1. Tess. 1:1-5b
Ev. Matt. 22:15-21

29.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai (II)

1L 2. Moos. 22:20-26
Ps. 18:2-3a, 3bc-4, 47+51ab. - 2
2L 1. Tess. 1:5c-10
Ev. Matt. 22:34-40

5.11. kirkkovuoden 31. sunnuntai (III)

Kaikkien pyhien juhla - Pyhäinpäivä, juhlapyhä
1L Ilm. 7:2-4, 9-14
Ps. 24:1-2, 3-4ab, 5-6. - vrt. 6
2L 1. Joh. 3:1-3
Ev. Matt. 5:1-12a

12.11. kirkkovuoden 32. sunnuntai (IV)

1L Viis. 6:12-16
Ps. 63:2, 3-4, 5-6, 7-8. - 2b
2L 1. Tess. 4:13-18 tai 1. Tess. 4:13-14
Ev. Matt. 25:1-13

Rukous

Riemuitkaamme kaikki Herrassa

viettäessämme tätä juhlapäivää

kaikkien pyhien kunniaksi.

Heidän juhlastaan enkelit riemuitsevat

ja yhdessä ylistävät Jumalan Poikaa.

— Pyhäinpäivän messun alkuvirsi

Tänään sinä annat meidän iloiten
viittää pyhiesi autuutta, taivaallisen
Jerusalem, meidän äitimme, juhlaa.
Siellä veljiemme ja sisariemme joukko
ylistää sinun kunniaasi iankaikkisesti,
sitä kohti me uskossa vaeltaen riennämme,
alati riemuiten kirkon taivaallisten jäsenten
kunnia, josta mekin saamme rohkeutta
ja voimaa heikkoudessamme.

— Pyhäinpäivän prefaatio

Rukouksen apostolaatti

Lokakuun 2023 rukouksen apostolaatin palsta

Vuosien 2021-2024 aikana paavi Franciscus on kutsunut koko katolisen kirkon koolle keskustelemaan kirkon synodaalisuudesta, joka on ratkaisevan tärkeä aihe kirkon elämän ja lähetystehtävän kannalta.

Jeesus myös tahtoi, että se ykseys, joka on Jumalassa, olisi myös hänen opetuslastensa keskuudessa. ”Minä rukoilen, että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut.” (Joh. 17:21)

Kuinka voimme edistää tämän palavan rukouksen tuleamista todellisuudeksi, kuinka voimme kiirehtiä meidän erilaisten yhteisöjemme ykseyttä? Luemme esimerkiksi saman uskontunnustuksen. Koko Credo (uskontunnustus) on yhteinen. On totta, että emme aina tulkitse kaikkia sanoja ja ilmaisuja täsmälleen samalla tavalla. Se, että jatkamme saman tekstin käyttämistä, todistaa kuitenkin, että ykseys meidän välillämme on suurempi kuin hajaannus.

Kun katsomme jokapäiväistä elämää, näemme, että yhtenäisyys on niissä perheissä tai työpaikoissa, missä on rakkautta. Ei ole yhtenäisyyttä ilman rakkautta. Joskus perheenjäsenet ovat niin erilaisia, koska he ovat kotoisin eri maista, mutta rakkauden avulla he osaavat olla yhdessä. Kolmiyhteinen Jumala on paras esimerkki rakkauden moninaisuudesta. Erityisesti meidän on vähennettävä vihan tunteita, sillä ne erottavat meitä toisistamme. Ei voi rakastaa vain jotakin valittua ryhmää.

”Tule, Pyhä Henki!” Ei vain minun luokseni, ei vain meidän pienelle ryhmällemme, joka tässä on koolla, vaan kaikille kristityille. Sytytä meihin kaikkiin rakkautesi tuli, niin että kasvamme yhdessä ja meistä tulee yhtä sinussa!

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Lokakuu

- Rukoilemme kirkon puolesta, jotta se omaksuisi kuuntelemisen ja vuoropuhelun elämäntyyliseksi joka tasolla ja Pyhän Hengen ohjaamana kulkisi kohti maailman periferioita.

Oktober

- Vi ber att kyrkan gentemot världen låter sig ledas av den Helige Ande, och på alla nivåer antar lyssnandet och dialogen som föredöme.

Marraskuu

- Rukoilemme Pyhän isän puolesta, jotta hän tehtävänsä toteuttaessaan kaitsisi hänelle uskottua laumaa Pyhän Hengen avulla.

November

- Vi ber för påven, att han med den Helige Andes hjälp kan fullfölja sin mission och fortsätta ledsaga den hjord som anförtratts honom.

Paavi Franciscus kutsui uusia kardinaaleja toimimaan kuin sinfoniaorkesteri

Pietarinaukiolla vietettiin lauantaina 30.9. suurta juhlaa, kun paavi Franciscus julkisessa kardinaalikonsistorissa asetti 21 uutta kardinaalia tehtävänsä. Uusien kardinaalien maantieteelliset taustat heijastelevat hyvin katolisen kirkon universaalisuutta: kardinaalit ovat kotoisin 15 eri maasta.

Kardinaalien asettamisliturgian saarnassa pyhä isä pohti helluntaitapahtumia Apostolien tekojen toisen luvun jakeiden 1–11 valossa. Hän huomautti saarnassaan, että helluntaikertomuksessa apostolit ovat galilealaisia, kun taas heidän julistuksensa kuulijat ovat ”partilaisia, meedialaisia ja elamilaisia” eli kaikkien kansojen edustajia. Paavi Franciscus sanoi, että nyt tilanne on erilainen. Nyt noiden kansojen keskeltä on tullut kardinaaleja. Nyt kardinaalit ja piispat ovat tulleet ”kaikkien kansojen keskuudesta, mitä taivaan alla on” (Ap. t. 2:5).

HELLUNTAINA KANSOJEN KESKELTÄ tulleet ihmiset saivat kuulla evankeliumin kukin omalla äidinkielellään (Ap. t. 2:11). Paavi Franciscus julisti, että meidän tulee kiitollisina ajatella sitä lahjaa, että ”meidät on evankelioitu ja että meidät on vedetty monien kansojen joukosta, jotka omana aikanaan saivat vastaanottaa Kerygman, julistuksen pelastuksen mysteeristä. Ja kun otimme sen vastaan, meidät kastettiin Pyhässä Hengessä ja meistä tuli kirkon jäseniä. Äitikirko, joka puhuu kaikkia kieliä, on Yksi ja Katolinen.”

PYHÄ ISÄ KOROSTI saarnassaan, että ”ennen kuin meistä tulee ’apostoleita’, ennen kuin meistä tulee pappeja, piispoja, kardinaaleja, me olemme ’partilaisia, meedialaisia ja elamilaisia’” Paavi huomautti, että tämän tulisi herättää meissä kiitollisuutta siitä, että olemme saaneet sen armon, että omassa synnyinmaassamme on julistettu evankeliumia.

”Pyhä Henki on tehnyt ihmeen kommunikoidessaan mysteerin Jeesuksesta Kristuksesta, joka kuoli ja nousi kuolleista. Ja tämä sanoma tuli meille meidän omalla äidinkielellämme, isovanhempiemme ja vanhempiemme, opettajiemme, pappien ja sääntökuntalaisten huulien ja eleiden kautta. Jokainen meistä voi muistaa konkreettisia ääniä ja kasvoja. Usko välitetään äidinkielellä. Älkää unohtako tätä: usko välitetään äidinkielellä, äitien ja isoäitien kautta.”

Paavi totesi myös, että kardinaalien kollegion tulisi olla kuin sinfoniaorkesteri, jossa on monia erilaisia ääniä ja soittajia. Kardinaalien tulee ”edustaa kirkon harmoniaa ja synodaalisuutta”. Kirkon synodaalisuutta kuvaa paavin mukaan juuri metafora sinfoniaorkesterista, jossa on monia eri ääniä ja soittimia, mutta silti kaikki erilaiset ”äänet tukevat yhteistä suunnitelmaa”. Tämän vuoksi – paavi korosti – niin kuin orkesterissa, niin myös kirkossa on tärkeä kuunnella toinen toisiaan.

Paavi Franciscus huomautti, että Pyhä Henki ”luo erilaisuutta ja yhteyttä; hän on itse harmonia”. Saarnansa lopussa paavi Franciscus johdatti uudet kardinaalit turvautumaan ”Neitsyt Marian armolliseen huolenpitoon ja hellään ja voimakkaaseen johdatukseen”.

LAUANTAIN KARDINAALIKONSISTORI oli Franciscuksen 10-vuotisen paaviuden yhdeksäs. Kardinaalikollegioon kuuluu nyt 242 kardinaalia, joista 137 kardinaalia on alle 80-vuotiaita. Vain alle 80-vuotiailla kardinaaleilla on oikeus olla mukana valitsemassa seuraavaa paavia. Paavi Franciscuksen lauantaina vihkimistä 21 kardinaalista 18 on alle 80-vuotiaita.

KATT / Vatican News (JS)

Piispainsynodi kokoontuu täysistuntoon

Kirkon synodaalisuutta käsittelevän piispainsynodin ensimmäinen vaihe on käynnistynyt maanantaina 4.10.2023 Vatikaanissa. Piispainsynodin 16. täysistunto kestää tällä erää 29.10.2023 saakka. Synodin päivät koostuvat yhteisistä kokouksista (*Congregazione Generale*) ja työryhmistä (*Circoli Minori*), joissa käsitellään työasiakirjassa esiin nostettuja teemoja sekä tietenkin yhteisistä messuista ja rukouksista. Lopulta tehdään yhteenvedo käydyistä keskusteluista.

Synodiin osallistuu tällä kertaa myös ennätysmäärä muita äänivaltaisia edustajia kuin piispoja. Pohjoismaista synodiin osallistuvat Pohjoismaiden piispainkokouksen puheenjohtaja, Kööpenhaminan piispa Czeslaw Kozon ja maanosavaiheessa edustajaksi valittu piispainkokouksen pääsihteeri, sisar Anna-Miriam Kaschner CPS.

KATT / VIS

Synodin istuntoihin osallistutaan pöytäryhmittäin Paavali VI:n kokouksissa Vatikaanissa.

Miten piispa valitaan?

Nuntius ei vielä nimittämisuutista edeltävänä päivänä antamassaan haastattelussa voinut paljastaa sitä, että nimittäminen oli tapahtuva jo seuraavana päivänä. Jännitys säilyi papiston kanssa vietetyn messun loppuun saakka.

Päivää ennen uuden piispan valinnan julkistamista Pohjoismaiden apostolinen nuntius, arkkipiispa Julio Murat kertoi Fidekselle, että paavi Francisus on hyvin tietoinen Helsingin hiippakunnan tilanteesta. "Nuntiatuuri on yrittänyt tehdä työnsä hyvin ja antaa pyhälle isälle oikeat ainekset päätöstä varten. Uskon ja toivon", nuntius joutui haastattelussa toteamaan, "että Herran avulla teillä on jo pian uusi piispa. Siinä se, mitä oikeastaan voin nyt sanoa."

Ennen kuin tähän pisteeseen on päästy, nuntiuksen (nuntiusten) on täytynyt konsultoida paikalliskirkon väkeä, pappeja, sääntökuntalaisia ja maallikoita. Näistä keskusteluista nuntius sitten koostaa raportin, jonka hän lähettää Roomaan piispojen virastoon tai dikasterioon (entiseen kongregatioon). Siellä viraston kardinaalit ja muut jäsenet lukevat sen. Jos he näkevät siinä riittävästi aineksia valinnan tekemiseksi, he vievät asian pyhän isän päätettäväksi.

"Piispuus on ennen muuta palvelemista, ei mikään titteli, joka seuraa valmistumista. Voidaksesi tulla piispaksi katolisessa kirkossa, sinulla on oltava tiettyjä ominaisuuksia: inhimillisiä, intel-

lektuaalisia, moraalisia, pastoraalisia ja hallinnollisia taitoja. Näitä ominaisuuksia sitten arvioidaan. Voit olla pyhä munkki, mutta et välttämättä osaa hallinnoida ja järjestää mitään." Nuntius ker-

too muistavansa, kuinka "pyhä isä kerran sanoi, että 'jos hän on pyhä, antakaa hänen rauhassa palvoa Herraa', tai 'jos hän on professori, joka haluaa olla vain kirjojen ääressä, antakaa hänen opettaa'."

Piispan pitää kuitenkin pärjätä tässä kokonaisuudessa. "Piispan pitää toki olla uskonopin opettaja eikä sanoa muita asioita, mutta hänellä täytyy olla näitä tiettyjä ominaisuuksia, jotta hänestä voi tulla piispa."

KATT

Jätettyään valtuuskirjeensä keskiviikkona 27.9.2023 arkkipiispa Murat saattoi vihdoinkin virallisesti tavata Suomessa myös ortodoksisen ja luterilaisen kirkon edustajia. Seuraavassa Fideksessä on apostolisen nuntiuksen laajempi haastattelu.

HELSINGIN UUDEN PIISPAN VIHkimysmessu

vietetään Helsingin evankelis-luterilaisessa **Johanneksen kirkossa** osoitteessa Korkeavuorenkatu 12, 00120 Helsinki, **lauantaina 25. marraskuuta klo 11.00 alkaen**. Päivän muusta ohjelmasta tiedotetaan myöhemmin.

Vatican Media

Paavi Franciscuksen viesti 97. Maailman lähetyspäivää varten 2023

Palavin sydämin, liikkeelle lähtien

(VRT. LUUK. 24:13-35) — 22. LOKAKUUTA 2023

Rakkaat veljet ja sisaret!

Tämänvuotista Maailman lähetyspäivää varten olen valinnut teeman, jonka lähtökohtana on Luukkaan evankeliumin kertomus opetuslapsista Emmauksen tiellä (vrt. Luuk. 24:13-35): ”Palavin sydämin, liikkeelle lähtien”. Emmauksen kaksi opetuslasta olivat hämmentyneitä ja pettyneitä, mutta Kristuksen kohtaaminen Sanassa ja murettussa Leivässä sytytti heidän intonsa ja sai heidät lähtemään Jerusalemiin ja julistamaan, että Herra on todella noussut kuolleista. Evankeliumin kertomuksessa opetuslasten muuttumisesta kerrotaan puhuttelevin kuvin: heidän sydämensä hehkuivat innosta, kun Jeesus selitti heille Kirjoituksia; heidän silmänsä aukenivat, kun he tunsivat hänet, ja huipentumana he lähtivät matkaan. Mietiskellen näitä kolmea näkökohtaa, jotka hahmottavat lähetysopetuslasten tietä, voimme löytää uutta intoa evankelioimiseen nykymaailmassa.

1. Sydän hehkui innosta, ”kun hän opetti meitä ymmärtämään kirjoitukset”. Jumalan Sana valaisee ja muuttaa sydämen lähetystyössä.

Tiellä Jerusalemissa Emmaukseen opetuslasten sydämet olivat murheellisia – mikä näkyi heidän kasvoiltaan – koska Jeesus, johon he olivat uskoneet, oli kuollut (vrt. j. 17). Ristiinnaulitun Opettajan epäonnistumisen edessä toivo siitä, että hän olisi Messias, romahti (vrt. j. 21).

”Heidän siinä puhellessaan ja pohdiskellessaan Jeesus itse liittyi heidän seuraansa ja kulki heidän kanssaan” (j. 15). Kuten silloin kun hän kutsui opetuslastensa, ja nyt heidän ollessaan hämmennyksissä, Herra tekee aloitteen: lähesty omiaan ja kulkee heidän rinnallaan. Suuressa laupeudessaan hän ei koskaan väsy olemaan kanssamme, huolimatta puutteistamme, epäilyksistämme ja heikkouksistamme, huolimatta masennuksesta ja pessimismistä, joiden takia meistä tulee ”ymmärtämättömiä ja hitaita” (j. 25), vähäuskoisia.

Niin silloin kuin nytkin ylösnoussut Herra on lähellä lähetysopetuslapsiaan ja kulkee heidän rin-

nallaan, erityisesti kun he tuntevat olevansa ekyksissä, lannistuneita, peloissaan heitä ympäröivän ja tukahduttavan vääryyden salaisuuden vuoksi. ”Älkäämme antako riistää meiltä toivoa!” (apostolinen kehotuskirje Evankeliumi gaudium, 86). Herra on suurempi kuin ongelmamme, erityisesti kun kohtaamme niitä julistaessamme evankeliumia maailmalle, koska lähetystyö on lopulta hänen. Me olemme vain hänen nöyriä työtovereitaan, ”arvottomia palvelijoita” (vrt. Luuk. 17:10).

Haluan ilmaista läheisyyteni kaikille maailman lähetystyöntekijöille, erityisesti niille, jotka kokevat vaikeuksia: ylösnoussut Herra on aina kanssanne ja näkee anteliaisuutenne ja uhrauksenne, kun teette evankelioimistyötä kaukaisissa maissa. Kaikki elämän päivät eivät ole aurinkoisia, mutta muistakaamme aina Herran Jeesuksen sanat ystävilleen ennen hänen kärsimistään: ”Maailmassa te olette ahtaalla, mutta pysykää rohkeina: minä olen voitannut maailman” (Joh. 16:33).

Kuunneltuaan kahta opetuslasta Emmauksen tiellä ylösnoussut Jeesus ”selitti heille Mooseksesta ja kaikista profetoista alkaen, mitä hänestä oli

kaikissa kirjoituksissa sanottu” (Luuk. 24:27). Opetuslasten sydämet syttyivät, niin kuin he lopulta sanoivat toisilleen: ”Eikö sydämemme hehkunut innosta, kun hän kulkiessamme puhui meille ja opetti meitä ymmärtämään kirjoitukset?” (j. 32). Jeesus on elävä Sana, joka yksin voi saada sydämen palavaksi, valaista ja muuttaa sen.

Siten ymmärrämme paremmin pyhän Hieronymuksen sanat: ”Joka ei tunne Raamattua, ei tunne Kristusta” (In Is., prologi). ”Ilman Herraa, joka johdattaa meitä, on mahdotonta ymmärtää syvällisesti Raamattua, mutta yhtä lailla totta on päinvastainenkin: ilman pyhää Raamattua on mahdotonta avata Jeesuksen lähetystehtävän tapahtumia ja hänen kirkkonsa lähetystehtävän tapahtumia maailmassa” (apostolien kirje Aperuit illis, 1). Siksi Raamatun tunteminen on tärkeää kristityn elämässä, ja vielä enemmän julistettaessa Kristusta ja hänen evankeliumiaan. Muutenhan toisille välitetään pelkkiä omia ajatuksia ja omia suunnitelmia. Kylmä sydän ei koskaan voi saada toisten sydämiä hehkumaan.

Antakaamme siis aina ylösnousseen Herran kulkea rinnallamme ja opettaa meitä ymmärtämään Kirjoituksia. Antakaamme hänen sytyttää sydämemme, valaista ja muuttaa meidät, jotta voisimme julistaa maailmalle hänen pelastussalaisuuttaan Hengen antamalla voimalla ja viisaudella.

2. Silmät ”aukenivat, ja he tunsivat hänet” leivän murtamisessa. Jeesus eukaristiassa on lähetystyön lähde ja huippu.

Jumalan Sanasta hehkuvin sydämin Emmauksen opetuslapset pyysivät salaperäistä matkakumppaniaan jäämään luokseen illan tultua. Aterialla heidän silmänsä avautuivat ja he tunsivat hänet, kun hän mursi leivän. Ratkaiseva elementti, joka avasi opetuslasten sydämet, oli Jeesuksen tekojen sarja: hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi heille. Ne olivat juutalaisen perheenisän tavanomaisia tekoja, mutta kun Jeesus Kristus teki ne Pyhän Hengen armolla, ne uudistivat ateriakumppaneille ruokkimisihmeen, leipien moninkertaistamisen tunnusmerkin ja etenkin eukaristian, ristinuhrin sakramentin tunnusmerkin. Mutta juuri hetkellä, jona he tunnivat Jeesuksen, joka mursi leivän, ”hän oli jo poissa heidän näkyvistään” (Luuk. 24:31). Siinä on uskomme olennainen todellisuus: Kristuksesta, joka murtaa leivän, tulee nyt murrettu Leipä, joka jaetaan opetuslapsille ja jonka he syövät. Hänestä tuli näkymätön, koska hän tuli nyt opetuslasten sydämiin saadakseen ne palamaan vielä enemmän, innostaakseen heitä lähtemään heti matkaan jakaakseen kaikille ainutlaatuisen kokemuksen Ylösnousseen kohtaamisesta! Siten ylösnoussut Kristus on leivän murtaja ja samalla meidän puolestamme murrettu Leipä. Jokainen lähetysopetuslapsi on siis kutsuttu tulemaan Jeesuksen lailla ja Jeesuksessa, Pyhän Hengen kautta, leivän murtajaksi ja maailman puolesta murrettuiksi leiväksi.

On muistettava, että pelkkä aineellisen leivän murtaminen nälkäisille Kristuksen nimessä on jo

kristillinen lähetystekko. Vielä paljon enemmän eukaristisen Leivän murtaminen, joka on Kristus itse, on suuri lähetystekko, koska eukaristia on kirkon elämän ja lähetystehtävän lähde ja huippu.

Siitä muistutti paavi Benedictus XVI: ”Emme voi pitää itsellämme rakkautta, jota vietämme [eukaristian] sakramentissa. Se vaatii luonnostaan tulla välitetyksi kaikille. Se, mitä maailma tarvitsee, on Jumalan rakkaus, Kristuksen kohtaaminen ja häneen uskomisen. Siksi eukaristia ei ole vain kirkon elämän vaan myös sen lähetystehtävän lähde ja huippu: ”Aidosti eukaristinen kirkko on missio-naarinen kirkko.” (apostolinen kehotuskirje Sacramentum caritatis, 84).

Kantaaksemme hedelmää meidän on oltava hänen yhteydessään (vrt. Joh. 15:4–9). Tämä yhteys toteutuu jokapäiväisessä rukouksessa, erityisesti adoraatiossa, ollessamme hiljaa Herran läsnäolossa, joka pysyy kanssamme eukaristiassa. Vaalimalla rakastaen tätä yhteyttä Kristuksen kanssa lähetysopetuslapsesta voi tulla mystikko toiminnan keskellä. Kaivatkoon sydämemme aina Jeesuksen seuraa, toistaen Emmauksen opetuslasten pyynnön erityisesti illan tultua: ”Herra, jää meidän luoksemme!” (vrt. Luuk. 24:29).

3. He lähtivät matkaan kertoen iloiten ylösnousseesta Kristuksesta. Ulos lähtevä kirkko on ikuisesti nuori.

Kun opetuslasten silmät aukenivat ja he tunsivat Jeesuksen ”leivän murtamisessa”, ”heti paikalla he lähtivät matkaan ja palasivat Jerusalemiin” (vrt. Luuk. 24:33). Tämä kiireesti lähteminen jakaakseen toisten kanssa Herran kohtaamisen ilon osoittaa, että ”evankeliumin ilo täyttää Jeesuksen kohtaavien sydämen ja koko elämän. Ne, jotka suostuvat hänen pelastettavikseen, tulevat vapaiksi synnistä, surullisuudesta, sisäisestä tyhjyydestä, eristyisyydestä. Jeesuksen kanssa ilo syntyy aina uudelleen” (Evangelii gaudium, 1). Ei voi todella kohdata ylösnoussutta Jeesusta ilman että sytty palava halu kertoa siitä kaikille. Siksi ensimmäinen ja pääasiallinen lähetystyöresurssi ovat ne, jotka ovat tunteneet ylösnousseen Kristuksen Kirjoituksissa ja eukaristiassa, ne, jotka kantavat sydämessään hänen tultaan ja katseessaan hänen valoaan. He voivat todistaa elämästä, joka ei koskaan kuole, vaikeimmassakin tilanteissa ja synkimpiinkin hetkinä.

”Liikkeelle lähteminen” muistuttaa meitä jälleen kerran siitä, että pysyvästi pätevää on missio ad gentes, ylösnousseen Herran kirkolle uskoma lähetystehtävä julistaa evankeliumia kaikille ihmisille ja kaikille kansoille aina maan ääriin saakka. Nykyään ihmiskunta enemmän kuin koskaan, vääryyksien, jakautumisten ja sotien haavoittamana, tarvitsee hyvää sanomaa rauhasta ja pelastuksesta Kristuksessa. Siksi haluan korostaa: ”Kaikilla on oikeus evankeliumin vastaanottamiseen. Kristityillä on velvollisuus julistaa sitä sulkematta pois ketään, ei uusien velvoitteiden asettamisena vaan ilon jakamisena, kauniin näköalan avaamisena, ihanan juhla-aterian tarjoamisena” (Evangelii gaudium, 14). Lähetystyön aikaansaama kääntymys pysyy

päätarkoituksena, joka meillä on oltava yksilöinä ja yhteisönä, koska ”lähetystyö on kirkon kaiken toiminnan paradigma” (Evangelii gaudium, 15).

Kuten apostoli Paavali sanoo, Kristuksen rakkaus vetää meitä puoleensa ja pakottaa meitä (vrt. 2. Kor. 5:14). Kyse on kahtalaisesta rakkaudesta: Kristuksen rakkaus meitä kohtaan vaatii, innoittaa ja herättää meidän rakkauttamme häntä kohtaan. Tämä rakkaus tekee ulos lähtevän kirkon aina nuoreksi: kaikkien sen jäsenten lähetystehtävä on julistaa Kristuksen evankeliumia vakuuttuneina siitä, että ”hän on kuollut kaikkien puolesta, jotta ne, jotka elävät, eivät enää eläisi itselleen vaan hänelle, joka on kuollut ja nousut kuolleista heidän tähtensä” (j. 15). Kaikki voivat antaa panoksensa lähetystyöhön: rukouksilla ja teoilla, lahjoittamalla rahaa, uhraamalla kärsimyksensä, omalla todistuksella. Paavilliset lähetysseurat ovat etuoikeutettu keino edistää tätä lähetystyöyhteistyötä hengellisesti ja aineellisesti. Siksi Maailman lähetyspäivän kolehti suunnataan Paavilliselle uskon levittämisen seuralle.

Kirkon lähetystehtävän kiireellisyys merkitsee luonnollisesti kirkon kaikkien jäsenten yhä läheisempää yhteistyötä lähetystyössä kaikilla tasoilla. Se on olennainen päämäärä synodaalisella tiellä, jota kirkko kulkee avainsanoina yhteys, osallisuus, lähetys. Tuo tie ei ole varmasti ole kirkon kääntymistä sisäänpäin, ei myöskään kansanäänestystä siitä, mihin meidän täytyisi uskoa tai miten harjoittaa uskoamme ihmisten mieltymysten mukaisesti. Pikemminkin siinä lähdemme liikkeelle kuten Emmauksen opetuslapset, kuunnellen ylösnoussutta Herraa, joka aina tulee keskellemme opettaakseen meitä ymmärtämään kirjoituksia ja murtaakseen meille Leipää, jotta voisimme Pyhän Hengen voimalla viedä eteenpäin hänen lähetystehtävänsä maailmassa.

Niin kuin kaksi opetuslasta kertoivat toisille, mitä matkalla oli tapahtunut (vrt. Luuk. 24:35), niin meidänkin julistuksemme on sitä, että kerromme iloiten Herrasta Kristuksesta, hänen elämästään, kärsimisestään, kuolemastaan ja ylösnousemuksesta sekä ihmeistä, joita hänen rakkautensa on tehnyt elämässämme.

Lähtekäämme siis mekin liikkeelle Ylösnousseen kohtaamisen valaisemina ja hänen Henkensä innoittamina. Lähtekäämme liikkeelle sydän palavana, silmät avoinna, jalat tietä kulkien, jotta toistenkin sydämet hehkuisivat Jumalan Sanasta, toistenkin silmät avautuisivat Jeesukselle eukaristiassa ja jotta kutsuisimme kaikkia kulkemaan yhdessä rauhan ja pelastuksen tietä, jonka Jumala Kristuksessa on antanut ihmiskunnalle.

Pyhä Maria matkalla, Kristuksen lähetysopetuslasten Äiti ja lähetystyön kuningatar, rukoile puolestamme!

Roomassa, Lateraanibasilikassa 6. tammikuuta 2023, Herran ilmestymisen juhlapyhänä.

Franciscus

Hearts on Fire

FEET ON THE MOVE

Maailman lähetyspäivä

SUNNUNTAI 22.10.2023

Lokakuuta on Katolisen kirkon perinteessä pidetty sekä ruusukon että lähetystyön kuukautena. Se alkaa heti pyhän Jeesus-lapsen Teresan, lähetystyön suojelijan, muistopäivän viettämisellä (1.10.), joka on tavallaan johdanto tulevaan maailman lähetyspäivään. Sitten lokakuun 13. päivänä muistellemme Portugalin Fatimassa tapahtunutta Neitsyt Marian ilmestystä, jossa kymmenet tuhannet ihmiset näkivät ja todistivat ns. auringon ihmeen. Myös tässä viimeisessä ilmentyksessään Neitsyt Maria sanoi lapsille, että hän on Ruusukon Neitsyt, ja kehotti lapsia jatkamaan ruusukon rukoilemista joka päivä maailmanrauhan ja Jumalan tahdon mukaisen elämän puolesta. Meikin voimme aina yhtyä Neitsyt Marian rukoukseen lähetystyön ja myös rauhan puolesta, joka on erityisen tärkeää ja ajankohtaista tänä aikana.

Varsinaista maailman lähetyspäivää vietetään yleiskirkollisesti lokakuun toiseksi viimeisenä sunnuntaina, joka tänä vuonna osuu hiippakunnassamme 22. päivään. Ekumeenista lähetyspyhää sen sijaan vietetään täällä Suomessa lokakuun toisena viikonvaihteena (tänä vuonna 6.-8.10.), jolloin katolilaiset, ortodoksit ja luterilaiset korostavat yhdessä kristittyjen yhteistä lähetysidentiteettiä ja muistuttavat samalla yhteisen todistuksen ja keskinäisen rauhan merkityksestä.

Rakkaus ja lähetys

Tänä vuonna ekumeenisen lähetyspyhän teema on *Rakkauden kaksoiskäsky*. Jeesus tiivisti Jumalan käskyt rakkauden kaksoiskäskyyn: meidän pitäisi toimia kaikin tavoin elämässämme niin, että rakastamme Jumalaa yli kaiken ja lähimmäisiämme niin kuin itseämme (Mark. 12:28-34). Tämä on kaikkein korkein mahdollinen vaatimus, eikä kukaan meistä yllä siihen täydellisesti. Se kuitenkin muistuttaa meitä kristityn tehtävästä pysyä rakkauden lähteellä ja ammentaa siitä joka päivä iloa lähetystyöhömme. Jumalahan on rakastanut ensin meitä.

Oikeastaan kaikki kastetut osallistuvat Jumalan missioon, joka on rakkauden lähetystyötä. Rakkauden kautta Jumala lähetti Poikansa vapauttamaan langenneen maailman: *"Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän."* (Joh. 3:16) Jeesus Kristus perusti kirkkonsa rakkauden missiota varten. Hänen antamansa lähetyskäsky "Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni" (Matt. 28:19) perustuu rakkauden kaksoiskäskyyn. Rakkaus liittää meidät osallisiksi Jumalan rakkauteen ja lähettää palvelemaan rakkaudessa lähimmäistä. Samalla rakkauden kautta Pyhä Henki jatkaa lähetystyötä kutsuen, hoitaen ja parantaen. Pyhä Henki, jonka kautta Jumala

on vuodattanut rakkautensa meidän sydämiimme (Room. 5:5), johtaa meitä rakastamaan ja viemään myös toisille tätä rakkauden viestiä Jeesuksesta Kristuksesta.

Paavin lähetysviesti

Myös paavimme Franciscus puhuu rakkauden merkityksestä viestissään Maailman lähetyspäivää varten 2023. Viitaten apostoli Paavalin sanoihin "Kristuksen rakkaus valloittaa ja pakottaa meitä" (vrt. 2 Kor. 5:14), paavi analysoi: "Kyse on kahtalaisesta rakkaudesta: Kristuksen rakkaus meitä kohtaan vaatii, innoittaa ja herättää meidän rakkauttamme häntä kohtaan. Tämä rakkaus tekee ulos lähtevän kirkon aina nuoreksi: kaikkien sen jäsenten lähetystehtävä on julistaa Kristuksen evankeliumia vakuuttuneina siitä, että 'hän on kuollut kaikkien puolesta, jotta ne, jotka elävät, eivät enää eläisi itselleen vaan hänelle, joka on kuollut ja noussut kuolleista heidän tähtensä' (j. 15). Kaikki voivat antaa panoksensa lähetystyöhön: rukouksilla ja teoilla, lahjoittamalla rahaa, uhraamalla kärsimyksensä, omalla todistuksella."

Maailman lähetyspäivän 2023 teemaksi "Paavin sydämin, liikkeelle lähtien" paavi on valinnut Luukkaan kertomuksesta Emmauksen opetuslapsista (Luuk. 24:13-35). Hän muistuttaa meitä siitä, että "kylmä sydän ei koskaan voi saada toisten sydämiä hehkumaan!" Siksi paavi kehottaa meitä ottamaan vaarin Jumalan sanasta lähetystyössä;

Pohjoismaiden Missio

Maaailmanlaajuista lähetystyötä johtaa nyt Evankelioinnin virasto (ent. *Pro propaganda Fide*, per. 1622) Rooman kuuriassa. Sen yhteydessä toimii neljä paavillista lähetysseuraa, jotka "ovat etuoikeutettu keino edistää tätä lähetysyhteistyötä hengellisesti ja aineellisesti." Paavillinen uskon levittämisen seura (*Pontifical Society for the Propagation of the Faith*) on yksi lähetysseuroista, jonka kanssa Pohjoismaiden paikalliskirkot tekevät yhteistyötä ja joka vastaa maailman lähetyspäivän järjestelystä ja antaa uusille, vasta perustetuille tai köyhille hiippakunnille välttämätöntä tukea niiden ponnistellessa kohti omavaraisuutta. Maailman lähetyspäivän kolehti suunnataan tälle seuralle. Lähetystyö on koko Kirkon vastuutehtävä, ja Pohjoismaiden katoliset hiippakunnat pyrkivät auliisti tukemaan paavillisten lähetysseurojen koordinoimaa evankelioimistyötä. Pyydämme teidän rukouksianne ja avustustanne. Rukouksillamme ja taloudellisella tuellamme me tuomme yhdessä Herran rakkautta ja konkreettista apua kaikkein haavoittuvimmille yhteisöille paavin lähetystyössä.

Vuonna 1926 paavi Pius XI aloitti Maailman lähetyspäivän vieton antaakseen lähetystyölle taloudellista varmuutta. Kaikki katoliset hiippakunnat antavat "*lähimmäisenrakkauten pienen rovon*" lähetyspäivänä. Se tarjoaa meille jokaiselle mahdollisuuden tukea kirkon elämää antavaa läsnäoloa monien lähetyshiippakuntien köyhien ja syrjäytyneiden keskuudessa. Meidän rukouksemme ja lahjoituksemme auttavat tukemaan kirkkoja, sairaaloita, kouluja ja kutsumuksia maissa, joissa kirkko on uusi, vasta perustettu tai köyhä. Se on tilaisuutemme osoittaa rakkautta ja solidaarisuutta veljämme ja sisariamme kohtaan, jotka jakavat kanssamme saman uskon.

Kolehdit kerätään 22. lokakuuta 2023 kaikissa messuissa Kirkon lähetystyön hyväksi.

MUUT AVUSTUKSET SUORAAN PIISPAN KANSLIAN LÄHETYSÄVUSTUSTILILLE:

FI09 1745 3000 1270 60

tilille voi tehdä lahjoituksia viitteellä 5005.

Hiippakunnan lähetystyöasioiden hoitaja
isä Tri Nguyen

Sanasta, joka valaisee ja muuttaa lähetystyön sydämen: "Siksi Raamatun tunteminen on tärkeää kristityn elämässä, ja vielä enemmän julistettaessa Kristusta ja hänen evankeliumiaan. Muutenhan toisille välitetään pelkkiä omia ajatuksia ja omia suunnitelmia."

Joka tapauksessa vain murretun leivän edessä Emmauksen opetuslasten silmät avautuivat tunnistamaan Jeesuksen. Paavi painottaa, että "pelkkä aineellisen leivän murtaminen nälkäisille Kristuksen nimessä on jo kristillinen lähetysteko", mutta "vielä paljon enemmän eukaristisen Leivän murtaminen, joka on Kristus itse, on suuri lähetysteko, koska eukaristia on kirkon elämän ja lähetystehtävän lähde ja huippu." Kun Herra on tunnistettu, tulee halu palata matkalle. "Siksi ensimmäinen ja pääasiallinen lähetystyöresurssi ovat ne, jotka ovat tunteneet ylösnousseen Kristuksen Kirjoituksissa ja eukaristiassa, ne, jotka kantavat sydämessään hänen tultaan ja katseensa hänen valoaan. He voivat todistaa elämästä, joka ei koskaan kuole, vaikeimmassakin tilanteissa ja synkimpinäkin hetkinä."

Synodaaliprosessi

Maailman lähetyspäivää 2023 vietetään Piispain-synodin kokoontumisen aikana, siksi lähetysviestin viimeisessä osassa paavi huomauttaa, että "lähetys" on yksi keskeisistä sanoista synodaalisesta, joka on käynnissä kaikkialla maailmassa. "Tuo tie ei varmasti ole kirkon kääntymistä sisäänpäin, ei myöskään kansanäänestys siitä, mihin meidän täytyisi uskoa tai miten harjoittaa uskoamme ihmisten mieltymysten mukaisesti. Pikemminkin siinä lähdemme liikkeelle kuten Emmauksen opetuslapset, kuunnellen ylösnoussutta Herraa, joka aina tulee keskellemme opettaakseen meitä ymmärtämään kirjoituksia ja murtaakseen meille Leipää, jotta voisimme Pyhän Hengen voimalla viedä eteenpäin hänen lähetystehtävänsä maailmassa."

Viestin lopussa Pyhä Isä kutsuu meidät julistamaan Emmauksen opetuslasten tavoin, ilolla ja innolla, evankeliumia Herrastamme Kristuksesta, hänen elämästään ja kärsimyksistään, hänen kuolemastaan ja ylösnousemuksestaan, ja niitä ihmeitä, joita hänen rakkautensa on toteuttanut elämässämme.

Meidän elämämme veneessä on kaksi airoa, joita meidän tulee liikuttaa yhtä voimakkaasti. Toisen airon nimi on "rakasta Jumalaasi" ja toisen airon "rakasta lähimmäistäsi". Kun osaamme kiittää Jumalaa kaikesta hyvästä, jonka hän on lahjoittanut meille emmekä unohda auttaa lähimmäistämme, käsittelemme yhtä aikaa molempia airoja. Silloin meidän elämämme vene kulkee suoraan eteenpäin, ja Jeesus soutaa mukana veneessämme auttaen meitä pääsemään oikeaan suuntaan, taivaalliseen satamaan. Niinpä "minun kutsumukseni on rakkaus!" (pikku Teresa). Rakasta ja tee lähetystyötä!

RUKOUKSET LÄHETYSTYÖN PUOLESTA

Jumala, sinä haluat, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan sinun totuutesi. Katso kypsän viljasatosi runsautta ja lähetä pelloillesi työntekijöitä, jotta evankeliumia saarnattaisiin kaikille luoduille. Tätä pyydämme Herramme Jeesuksen Kristuksen, sinun Poikasi, kautta, joka kanssasi elää ja hallitsee Pyhän Hengen yhteydessä, Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

(Roomalainen Messukirja, Messu evankeliumin levittämisen puolesta, A, päivän rukous, s. 927)

Jumala, katso Poikasi Kristuksen puoleen, joka ihmisten pelastuksen tähden antoi itsensä kuolemaan, jotta hänen kauttaan kaikkialla maailmassa sinun nimesi tulisi kirkastetuksi kansojen keskuudessa ja sinulle joka paikassa kannettaisiin tätä yhtä pyhää uhria. Tätä pyydämme saman Kristuksen, Poikasi, kautta. Aamen.

(Roomalainen Messukirja, Messu evankeliumin levittämisen puolesta, A, uhrilahjarukous, s. 928)

Isä Jumala, sinä olet ravinnut meidät lunastuksemme sakramentilla. Suo, että tämä iankaikkisen pelastuksemme pantti edistäisi maailmassa oikeaa uskoa. Tätä pyydämme Kristuksen, Herramme, kautta. Aamen.

(Roomalainen Messukirja, Messu evankeliumin levittämisen puolesta, A, päätösrukous, s. 928)

Rukous lähetystyön puolesta

Herra, sinä olet käsenyt meitä todistamaan sinua: kutsu keskuudestamme naisia ja miehiä palvelemaan sinua siellä missä vain tahdot, niin että kirkko virkoo uuteen elämään. Rukoilemme sinua niiden monien ihmisten puolesta, jotka eivät vielä tunne sinua. Lähetä todistajiasi maailman kaikkiin maihin, jotta kaikki kansat saisivat kuulla sinun ilosanomasi ja kaikki tulisivat osallisiksi evankeliumin rikkaudesta. Aamen.

(Katolinen Rukouskirja, KATT 2013, ss. 77-78)

Tuskin mikään muu kristillisen ideaalin ja käytännön todellisuuden välinen jännite on yhtä ajankohtainen kuin se, joka vallitsee Kristuksen selkeän väkivallattomuuden ja oikeutetun itsepuolustuksen välillä.

Autuaita ovat rauhantekijät

Kristillinen väkivallattomuuden ideaali ja oikeutetun sodan teoria

N Ä K Ö K U L M A

Tuskin mikään muu kristillisen ideaalin ja käytännön todellisuuden välinen jännite on yhtä ajankohtainen kuin se, joka vallitsee Kristuksen selkeän väkivallattomuuden ja oikeutetun itsepuolustuksen välillä.

Raamatullisesti ilmaistuna kyseessä on Jumalan sanan kohtien Matt. 26:52 ja Room. 13:4 välinen jännite. Tämä jännitteisyys on kulkenut koko kirkon historian lävitse, ja se ilmenee vahvasti myös nykyisen Rooman paavin kannanotoissa. Ehkä juuri tässä jännitteisyydessä – sen kärsivällisessä kestämisessä rukouksessa – onkin hengellinen tulkinta-avain koko tähän, myös yksittäistä uskovaa raastavaan, kysymykseen?

Raamatullinen tausta

Jeesus Kristus on kaiken kristillisen elämäntyylin lähde ja malli. Tämä koskee niin hänen sanojaan kuin tekojaankin, joista molemmista yhtä lailla Kolmiyhteisen Jumalan itseilmoitus maailmalle koostuu (vrt. *Dei Verbum*, §4). Molemmista näkökulmista kristillisen väkivallattomuuden ideaali on kiistaton. Kristuksen opetuksessa ei ollut mitään sijaa minkäänlaiselle väkivallalle. Päinvastoin hän opetti, että ”Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan kaatuu” (Matt. 26:52). Kristuksen opetuslapsen ei tule ollenkaan astua väkivallan logiikkaan sisään vaan voittoa se rakkaudella: ”Rakastakaa vihamicheittäne ja rukoilkaa vainoijenne puolesta” (Matt. 5:43-44). Rauhantekijöille Kristus antoi suurimman mahdollisen lupauksen: ”he saavat Jumalan lapsen nimen” (Matt. 5:9). Jeesus sinetöi opetuksensa totuuden seuraamalla sitä johdonmukaisesti aina ristinkuolemaansa

”Doctor angelicus”, kirkonopettaja pyhä Tuomas Akvinolainen, maalaus Carlo Crivelli, San Domenicon alttaritaulu, 1476.

asti, jonka kautta Jumala korotti hänet ikuiseen kunniaan (vrt. Fil. 2:9). Kristuksen ilmoittama Jumala on näin äärettömän rakkauden ja laupeuden Jumala.

Mutta Raamatun Jumala on myös oikeudenmukaisuuden ja tuomion Jumala, joka ”maksaa jokaiselle hänen tekojensa mukaan” (Room. 2:6). Vanha eli Ensimmäinen testamentti on täynnä kertomuksia siitä, miten Jumala voimallaan korjaa vääryyden ja palauttaa oikeuden synnin vääristämän maailman keskelle. Keskeinen esi-

merkki on heprealaisten vapauttaminen Egyptin sorrosta ja orjuudesta. Jumala haluaa, että oikeus ja järjestys hallitsevat ihmisten keskuudessa. Apostoli Paavali seuraa tätä perinnettä uskollisesti muistuttaessaan Rooman alkuseurakuntaa siitä, että ”esivalta ei kannata miekkaa turhaan” (Room. 13:4). Kristityt ovat luotettavia ja hyviä kansalaisia, kirkko on aina vakuuttanut maallisle vallanpitäjille, koska he näkevät oikeudenmukaisessa yhteiskuntajärjestyksessä Jumalan oman asetuksen.

Oikeutetun sodan teoria

Kristittyjen ollessa vielä vähemmistössä Rooman valtakunnassa alkukirkko pyrki johdonmukaisesti seuraamaan Kristuksen esimerkkiä väkivallattomuudesta ja toisen posken kääntämisestä. Kristitty ei voinut toimia armeijassa tai muussa toimessa, johon epäjumalanpalvelun ohella liittyi väkivallan käyttö toisia ihmisiä kohtaan. Väkivallan edessä kristitty oli pikemminkin kutsuttu liittymään Kristuksen väkivallattomaan veritodistukseen, ja marttyyriutta ihailtiin tosi kristinuskon kriteerinä.

Kristinuskon saadessa yhä enemmän virallista valta-asemaa Rooman valtakunnassa 300-luvulta lähtien tilanne kuitenkin muuttui. Kun suuri osa kansalaisista alkoi tunnustaa ainakin nimellisesti kristinuskoa, oli väistämätöntä, että kristittyjä alkoi esiintyä kasvavissa määrin myös armeijassa ja muissa yhteiskunnallisissa viroissa. Tässä tilanteessa kirkko joutui pohtimaan systemaattisesti suhdettaan viralliseen voimankäyttöön ja myös sotaan. Tällöin muotoillut ajatukset pysyivät sitovina katolisen kirkon opetukselle aina 1900-luvulle asti.

Erityisesti kirkkoisä ja Hippon piispa Augustinus tunnetaan muotoilemastaan ”oikeutetun sodan” (*bellum iustum*) teoriasta. Sen mukaan sota ja siihen väistämättä liittyvä väkivalta voi olla oikeutettua tietyin tarkasti määritellyin ehdoin. Näitä ovat ennen kaikkea viattomien puolustaminen ja rikollisten rankaiseminen. Augustinuksen opetukset vaikuttivat kirkolliseen oppiin ”kahdesta miekasta”, joilla Jumala hallitsee maailmaa: ”maallinen miekka” kuuluu yhteiskunnallisille vallanpitäjille, kun taas ”hengellinen miekka” merkitsee kirkon ja lopulta paavin valtaa. Molemmilla miekoilla on oma toiminta-alueensa, mutta lopulta ne molemmat ovat Jumalan asettamia (vrt. Luuk. 22:38). Maallisen miekan alaan kuuluu myös oikeutettu sota. 1200-luvun skolastikko Tuomas Akvinolainen tarkensi edelleen oikeutetun sodan teoriaa, josta keskiajan kuluessa muotoutui vakiintunut osa lännen kirkon oppia. Se löytyy myös nykyisestä Rooman kirkon yleiskatekismuksesta (§2308-2310).

Viimeaikaisten paavien kannanotot

Viimeaikaisten paavien kannanotot sodan ja rauhan kysymyksissä eivät kuitenkaan tue mitään yksioikoista oikeutetun sodan teorian hyväksymistä. Etenkin atomiaseen kehittämisen myötä paavit ovat pikemminkin olleet taipuvaisia tuomitsemaan kaikenlaiset sotatoimet. Esimerkiksi paavi Johannes XXIII kirjoitti kiertokirjeessään *Pacem in terris* (1963), että atomiaikana on lähes mahdotonta ajatella, että sotaa voitaisiin käyttää oikeudenmukaisuuden välineenä (§67). Vatikaanin toinen kirkolliskokous totesi samaan tapaan, että nykymaailmassa sodan kysymyksiä on pakko tarkastella aivan uudesta näkökulmasta suhteese-

sa menneisyyteen (*Gaudium et spes*, §80). Totaalisen tuhon mahdollisuus on nyt pysyvästi läsnä sotivassa ihmiskunnassa.

Yhdysvaltojen hyökättyä Irakiin alkuvuonna 2004 paavi Johannes Paavali II totesikin johdonmukaisesti, että sota on aina järjen ja ihmisyyden tappio. Hänen mukaansa väkivallasta seuraa aina vain lisää väkivaltaa, minkä vuoksi todellinen rauhan tie kulkee vuoropuhelun kautta. Paavi Franciscus puolestaan kirjoittaa kiertokirjeessään *Fratelli tutti* (§258), ettei sotaa enää voida pitää ratkaisuna mihinkään, koska sen riskit ovat aina suurempia kuin sen mahdolliset hyödyt. Keskustellessaan Moskovan patriarkan kanssa Venäjän hyökättyä Ukrainaan alkuvuodesta 2022 Franciscus sanoi, että myös lännen kirkossa puhuttiin joskus pyhästä tai oikeutetusta sodasta mutta että niin ei voi enää puhua (*”Oggi non si può parlare così”*).

Onko katolinen kirkko siis kokonaan hylännyt oikeutetun sodan teorian?

Väkivallattomuuden ehdoton ideaali – eskatologisessa jännitteessä

Vastaus yllä olevaan kysymykseen on lyhyesti sanottuna ei. Katolinen kirkko pitäytyy perinteiseen käsitykseen oikeutetusta sodasta, kuten tekee myös koko kansainvälinen poliittinen yhteisö. Kirkko haluaa vain entistä selkeämmin ja jämäkämmin korostaa, että sotatoimien tulee olla ehdottoman viimeinen vaihtoehto, kun kaikki muut mahdollisuudet on koeteltu ja viattomia on välittömän uhkan alla. Kyse ei siis tässäkin tapauksessa ole joko-tai: joko kristillinen väkivallattomuus tai oikeutettu sota. Molemmat ovat ja elävät toisiinsa kietoutuneina, usein lähes se-

koittuneina, synnin haavoittaman ihmiskunnan keskellä. Väkivallattomuus pysyy kuitenkin aina ehdottomana ideaalina kristityille. Väkivallattomuuden periaatteen tulee ohjata ja rajoittaa myös oikeutettuja sotatoimia – ja kannustaa niitä mitä pikaisimpaan päätökseen. Tähän tapaan tiivistää tuoreimman katolisen keskustelun oikeutetun sodan teoriasta Georgetownin yliopiston professori ja jesuiittaisä David Hollenbach.

Tässä hengessä Vatikaanin toinen kirkolliskokouskin jo tunnusti, että kun kaikki rauhanomaiset keinot on käytetty, valtiot ovat oikeutettuja myös väkivaltaiseen voimankäyttöön itsepuolustustarkoituksessa (*Gaudium et spes*, §79). Tämän kirkon vakaumuksen mukaisesti paavi Franciscus totesi palatessaan Kazakstanista syyskuussa 2022, että itsepuolustus ei ole ainoastaan sallittua vaan myös kunnioitettava isänmaanrakkauden ilmaus. Katolinen kirkko liittyy näin täysin 1900-luvulla rakennettuun kansainvälisen lain järjestykseen, jonka mukaan jokaisen itsenäisen valtion suveriniteettia on kunnioitettava ja tarvittaessa puolustettava myös aseina.

Yhtä kaikki, Kristuksen opettama ja elämä väkivallattomuuden esimerkki pysyy kirkon ideaalina. Siihen on aina pyrittävä ja sitä on aina pidettävä esillä – myös ja etenkin oikeutetun sodan aikaan. Oikeastaan ainoana globaalina valtionpäämiehenä paavi Franciscus pitää rauhan asiaa jatkuvasti esillä myös Ukrainassa ja kannustaa kaikkia rukoilemaan sen puolesta. Inhimillisesti rauha voi vaikuttaa kaukaiselta, mutta kristitty ei olekaan vain tämän hetken ja paikan vanki. Hän saa voimaa uskoa rauhaan kirkon eskatologisesta toivosta, siitä vakaumuksesta, että sota ja väkival-

Jatkuu seuraavalla sivulla

”Autuaita ovat rauhantekijät...”

ta ei ole ihmiskunnan lopullinen tila vaan Jumalan suunnitelmaan kuuluu täydellisen rauhan ja oikeudenmukaisuuden täyttyminen. Nyt kun kirkko on vähitellen vapautumassa maallisen vallan painolastista sekularisoituneissa länsimaissa, se voi selkeämmin ja vakuuttavammin julistaa sitä, mitä se on aina uskonut. Kristuksen kuninkuuden juhlan messun prefaatiossa kirkko ennakoii Jumalan valtakuntaa, joka on ”totuuden ja elämän, pyhyyden ja armon, vanhurskauden, rakkauden ja rauhan valtakunta”. Siihen asti kristitty on kutsuttu kilvoittelemaan rakastavan väkivallattomuuden ja oikeutetun vallankäytön jännitteessä, kuitenkin aina väkivallattomuudelle etusijan antaen ja siitä todistaen.

Rukouksen voima

Mutta miten sitten tavallinen kristitty voi kilvoitella väkivallattomuudessa tämän synnin haavoittaman ja pimentämän maailman keskellä? Joitakin Jumala kutsuu varmasti hyvinkin konkreettisiin rauhan tekoihin, jopa jättämään maalliset virkansa ja antautumaan kokonaan rauhan ja universaalien veljeyden asialle. Tästä on kirkon historiassa upeita esimerkkejä Martinus Toursilaisesta ja Franciscus Assisilaisesta Ignatius Loyolalaisesta ja aina Franz Jägerstätterin asti. Kirkon pyhät herättävät Kristuksen radikaalin väkivallattomuuden eloon ja loistavat hänen kirkkauttaan kaiken väkivallan keskelläkin. Heidän esimerkistään saamme me kaikki kirkossa ammentaa, oli oma kutsumuksemme sitten millainen tahansa.

Meillä kaikilla kristityillä on kuitenkin yhtäläinen kutsumus rukoilla rauhan puolesta. Tämä on varmasti tärkeintä, mitä yksittäinen kristitty ja koko kirkko voi tehdä. Rukoilla rauhan puolesta. Tähän paavi Franciscus jatkuvasti kannustaa uskovia ja kaikkia hyvän tahdon ihmisiä. Joka sunnuntai hän Angelus-rukouksen jälkeen muistuttaa meitä Ukrainan marttyirikansasta ja muista sotien vuoksi kärsivistä. Emme saa unohtaa. Emme saa turtua ja kovettua. Pian Venäjän hyökkäyssodan alettua paavi halusi pyhittää Venäjän ja Ukrainan Neitsyt Marian tahrattomalle sydämelle, jotta rauhan asia saisi voimakkaimman mahdollisen puoltajan, Taivaan ja Rauhan kuningattaren. Nyt lokakuussa, ruusukon kuukautena, Franciscus kutsuu meitä jälleen rukoilemaan erityisesti rauhan puolesta Ukrainaan.

Olemme kuitenkin kaikki heikkoja uskossamme. On vain inhimillistä olla epäileväinen rukouksen voiman suhteen. Käytännön (in)realismi uhkaa tukahduttaa hengen palon. Miten muka pelkkä rukous voisi edistää rauhan asiaa, ajateltiin sitten Ukrainaa tai maapallon monia

muita sota-alueita? Ehkä rukous tai hengellinen mietiskely voi muuttaa meitä itseämme ja auttaa meitä luomaan rauhanomaista ilmapiiriä ympärillemme, mutta ei kai nyt rukouksentään suoraan maailmanhistorian kulkuun vaikuta?

Tässä tulee mieleeni eräs kohta pyhän John Henry Newmanin *Kirjeestä Norfolkian herttualle* vuodelta 1875. Siinä hän muistuttaa protestanttisia paaviuden kritisoijia siitä, kuinka tiettyjen paavien hengellisellä arvovalalla on ollut maailmanhistoriaa muokkaava voima. Näin oli esimerkiksi Gregorius VII:llä hänen kutsuessaan keisari Henrik IV:n katumukseen vuonna 1077. Tai Pius VII:n ekskommunikoidessa Napoleonin vuonna 1809. Etenkin jälkimmäinen tapahtuma on puhutteleva. Napoleon oli reagoinut ekskommunikation uhkaan vain ylimielisesti ihmettelemällä, mitä paavi sillä oikeasti tarkoittaisi; ajatteliko paavi todella, että maailma oli palannut tuhat vuotta takaisin ajassa, että aseet yksinkertaisesti tippuisivat hänen sotilaidensa käsistä? Vain muutama vuosi tämän jälkeen aseet todella tippuivat Napoleonin sotilaiden käsistä Venäjän tuimassa talvessa, ja hänen imperialistiset haaveensa tuhoutuivat. Kardiinaali Newman näki näissä historiallisissa tapahtumissa Kaikkivaltiaan Jumalan erityisen vaikutuksen Kristuksen asettaman Pietarin seuraajan kautta. Newman kirjoitti: ”Niin kuin Hän oli Gregoriuksen kanssa vuonna 1077, niin Hän oli myös Piuksen kanssa vuonna 1812, ja samoin Hän on oleva jonkun tulevan paavin kanssa, kun se on välttämätöntä.” Me saamme nyt rukoilla, että Kaikkivaltias olisi paavi Franciscuksen kanssa, kun hän pitää rauhan asiaa esillä nykyisessä sotien raastamassa maailmassamme.

Alpo Penttinen, Rooma

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

MESSUJA LATINAKSI:
sunnuntaina 5.11.2023 klo 13.00

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentinisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Messu latinaksi Karjaalla

Myös tänä syksynä vietetään pyhän Katariina Aleksandrialaisen muistopäivää Karjaan Pyhän Katariinan kirkossa. Messu vanhan messukaavan mukaan latinaksi lauantaina 25.11.2023 klo 16.00.

Vi minns heliga Katarina av Alexandria på hennes minnesdag och firar tridentinsk mässa i S:ta Katarina kyrka i Karis kl. 16 lördagen den 25 november.

Tervetuloa! Välkommen! Welcome!

MESSU PERUTTU
tai ainakin siirretty toiseen ajankohtaan isä Raimo Goyarrolan piispanvihkimyksen johdosta.

Påve Franciskus har utnämnt den tidigare generalvikarien i Helsingfors stift, fader Raimo Goyarrola, till ny biskop av Helsingfors. Fader Raimo Goyarrola föddes den 20 juli 1969 i Bilbao, Spanien. 1987 inträdde han i Opus Deis personalprelatur. Han tog examen i medicin och kirurgi vid Universidad de Navarra och studerade därefter filosofi och teologi vid Heliga Korssets påvliga universitet i Rom och doktorerade i dogmatik. Den 1 september 2002 vigdes han till präst. Till Finland kom han år 2006. Han kommer att konsekreras till biskop på lördag, 25 november, kl. 11, i Johanneskyrkan i Helsingfors.

The Holy Father has appointed the Reverend Raimo Goyarrola of the Personal Prelature of Opus Dei, former vicar general of the same diocese, as bishop of Helsinki. Reverend Raimo Goyarrola was born on 20 July 1969 in Bilbao, Spain. In 1987 he entered the Personal Prelature of Opus Dei. He graduated in medicine and surgery from the Universidad de Navarra and subsequently carried out his philosophical and theological studies at the Pontifical University of the Holy Cross in Rome, obtaining a doctorate in dogmatic theology. On 1 September 2002 he was ordained a priest. He came to Finland in 2006. His episcopal consecration will take place on Saturday, November 25, in Saint John's Lutheran church in Helsinki, at 11 a.m.

Hälsning från fader Raimo Goyarrola som blivit vald till Biskop av Helsingfors

Kära kristna och alla människor av god vilja

Jag är tacksam till Gud för att Helsingfors stift efter en lång väntan får en ny biskop. Jag är förlägen och samtidigt tacksam till påve Franciskus för det förtroende han visar mig.

Jag vill tacka biskop emeritus Teemu Sippo och stiftsadministratör fader Marco Pasinato för allt broderskap och stöd. Tack till den apostoliska nuntien, ärkebiskop Julio Murat, för hans uppmuntrande ord och löftet om att alltid finnas som hjälp i de uppgifter som förestår mig. Tack för stöd till alla mina bröder i prästämbetet. Tack till er alla för era gratulationer, men framför allt för löftet att be för mig! Tack till min familj, som alltid har älskat och stöttat mig.

Innan jag blir vigd till biskop hoppas jag få koncentrera mig på bön och få kraft till ständig omvändelse, så att mitt hjärta kan bli allt mer likt Jesu hjärta. För det ber jag om era böner.

Låt oss be för varandra. Redan nu finns ni alla i mitt hjärta och mina böner. Jag är alltid redo att lyssna och samtala med var och en. Fram till min vigning fortsätter fader Marco Pasinato administrera stiftet.

Heliga Maria, kyrkans moder, be för oss.

Helige Josef, familjernas stöd, be för oss.

Helige Mikael, ärkeängel, be för oss.

Helige Henrik, vårt stifts och hela Finlands beskyddare, be för oss.

Salige Hemming, helige Josemaría Escrivá och alla Guds heliga, be för oss.

I Helsingfors på minnesdagen av Hieronymus, präst och kyrkolärare,
den 30 september 2023

fader Raimo Goyarrola

A Greeting from Fr. Raimo Goyarrola, Bishop-Elect of Helsinki

Dear Christians and all people of good will,

I am thankful to God that after a long wait, the Diocese of Helsinki will have a new Bishop. I am surprised, and at the same time, grateful to Pope Francis for the confidence he has in me.

I offer my thanks to Bishop Emeritus Teemu Sippo and the Diocesan Administrator Marco Pasinato for all their brotherly care and support. I also wish to thank the Apostolic Nuncio Archbishop Julio Murat for his reassuring words and his promise to always offer support in my future work. Thank you, all my brothers in the priesthood, for your encouragement. Thank you all for your congratulations, but even more so your promises to pray for me! Thank you, also, to the members of my family, who have always loved and supported me.

Before my ordination as Bishop I hope to be able to concentrate on prayer, and to receive strength from a continuous conversion, so that my heart may become more and more like the Heart of Jesus. For that, I ask for your prayers.

Let us pray for one another. You are all already in my heart and in my prayers. I am always willing to listen and have a discussion with each of you. Until my ordination the matters of the Diocese are continued to be taken care of by Fr. Pasinato.

St. Mary, Mother of the Church, pray for us.

St. Joseph, Support of Families, pray for us.

St. Michael the Archangel, pray for us.

St. Henry, Patron of our Diocese and all of Finland, pray for us.

Blessed Hemming, St. Josemaría Escrivá, and all the Saints, pray for us.

In Helsinki on September 30, 2023,
on the Feast of St. Jerome (Hieronymus), Priest and Doctor of the Church

Fr. Raimo Goyarrola

Pieni kylä Normandiassa

Pontmain on pieni kylä Normandiassa, Ranskassa. Osallistuin siellä elokuussa ranskankielisten vihittyjen neitsyiden (Ordo Virginum) tapaamiseen. Paikka on pyhiinvaelluspaikka, jossa Neitsyt Marian kerrotaan ilmestyneen neljälle lapselle 17.1.1871. Tämän artikkelin tarkoitus on kertoa, miten ja miksi näin tapahtui ja miksi tämä kaikki tuntui kovin ajankohtaiselta.

TAUSTA

Michel Guérin, joka tunnetaan nimellä Abbé Guérin, (8.6.1801–29.5.1872) oli ranskalainen pappi. Hän syntyi La-valissa vuonna 1801. Vuonna 1840 hänet nimitettiin Pontmainin kylän ensimmäiseksi kirkkoherraksi. Oli kulunut vasta vähän yli 40 vuotta Ranskan vallankumouksesta. Kun isä Guérin saapui, kyläläiset olivat kovin vieraantuneet uskosta, kirkko oli romahtanut ja kaikki piti aloittaa alusta. Hän kuitenkin sai seurakuntalaisten luottamuksen vieraillemalla heidän luonaan, auttamalla heinätoissā ja antamalla jokaiselle perheelle pienen Neitsyt Marian patsaan.

Pian yhdessä seurakuntalaisten kanssa hän päätti ensin korjata ja laajentaa kirkkoa ja koristella rakennusta. Hän pyhitti myös alttarin Neitsyt Marialle ja omisti seurakuntansa hänelle. Lisäksi hän rakensi vuonna 1842 koulun ja toi kaksi nunnaa naapurikylästä. Vähitellen seurakunnasta kasvoi oikein hurskas yhteisö, jossa kaikki auttoivat toisiaan.

Mutta 1870 syttyi sota Ranskan ja Preussin välillä. Sota kesti useita kuukausia ja tammikuussa 1871 Ranskan armeija koki tappion ja romahduksen. Preussin armeija pyyhkäisi Ranskan halki ja oli tammikuun 17. päivänä enää vain noin yhden päivän matkan päässä Pontmainista ja Bretagnes-ta. 38 nuorukaista kylästä oli sodassa eikä kukaan tiennyt sen tarkemmin, missä he olivat ja olivatko he ylipäättään hengissä. Oli jäätävän kylmää ja koko alue oli paksun lumen peitossa.

Kyläläiset kokoontuivat joka päivä kirkkoon rukoilemaan. Sunnuntaisin iltapäivällä oli vesper ja adoraatio. Mutta sunnuntaina 15.1.1871 ihmisten hätä ja ahdistus oli niin suuri, etteivät he saaneet millään lauletuksi tuttua laulua Neitsyt Marialle: *Marie Mère de l'Espérance* (Maria Toivon äiti). Kirkkoherra Guérin ihmetteli ja joku sai sanotuksi ääneen sen, mitä kaikki ajattelivat hiljaa:

"Vaikka rukoilemme niin paljon, Jumala ei kuuntele meitä." Kirkkoherran kyneleet saivat lopuksi kaikki polvistumaan ja rukoilemaan ruusukon vielä kerran.

TAPAHTUMAT

Kylässä oli kaksi poikaa. Eugène ja Joseph Barbedette, 12- ja 10-vuotiaat. Lasten päiväohjelma oli tuohon aikaan seuraava: He nousivat joka päivä kello 6 ja uhrasivat heti päivän Jumalalle. Pukeututtuaan he auttoivat vanhempiaan valmistamalla eläimille ruokaa. Sen jälkeen kotona oli perheen yhteinen rukous. Siinä muistettiin erityisesti heidän vanhempaa veljeään, joka oli lähtenyt sotaan ja josta he eivät olleet kuulleet kolmeen viikkoon. Aamiaisen syötyään pojat menivät kirkkoon, joka oli sadan metrin päässä. Messua odottaessaan he rukoilivat aamurukouksen. Sen jälkeen he lähtivät kouluun iltaan asti ja kotiin palattuun auttoivat isää maatalan töissä.

17. tammikuuta 1871, vähän ennen kello 18:aa, nuo kaksi poikaa olivat perheen navetas-
sa auttamassa isäänsä. Noin vartin työn jälkeen vanhempi poika meni navetan ovelle katsomaan säätä: maa oli lumen peitossa, mutta taivas oli kirkas. Ja juuri taivas kiinnitti lapsen huomion. Todellakin, yhden kylän talon yläpuolella hän näki pitkän ja kauniin naisen pukeutuneena siniseen mekkoon, jossa oli kultaisia tähtiä,

ilman vyötä, mutta mustalla hunnulla, joka peitti hänen hiuksensa kokonaan ja hänellä oli kultainen kruunu päässä. Ennen kaikkea tämän naisen hymy ilahdutti lasta.

Poika pysyi ovelta ikään kuin hurmiossa melkein vartin. Isä huolestui, kun poika ei ollut tullut takaisin, ja meni itse navetan kynnykselle. Hän löysi lapsen, jonka kasvot loistivat ilosta. Pojan katse oli kääntyneenä kohti taivaalla näkyvää pistettä, joka ei isän silmissä millään tavalla eronnut alkuillan tähtitaivaasta. Eugene kertoi isälleen, mitä hän näki, ja pian toinen poika, Joseph, liittyi heihin ja kuvaili samaa näkyä kuin hänen vanhempi veljensä. Isä kiinnostui tästä kovin, koska hän tiesi, etteivät hänen poikansa ole valehtelijoi-
ta. Hän yritti kuitenkin rauhoittaa heitä ja saada heidät takaisin töihin.

Muutaman minuutin kuluttua hän pyysi poikia palaamaan ulos ja katsomaan, oliko mikään muuttunut. Taivaalla kaunis rouva hymyili lapsille. Lopulta monet naapurit tulivat kyselemään, mitä on menneillään, kun he olivat kuulleet poikien ilon ja jännityksen huudahdukset. Ihmiset pyysivät paikalle kirkkoherraa Guérinin ja nunnat.

Lopuksi noin 80 ihmistä seisoi Barbedetten navetan edessä. Aikuiset, mukaan lukien kirkkoherra Guérin ja nunnat, eivät nähneet mitään. Toinen sisar oli tuonut mukaan kaksi pientä orpotyttöä, Francoisen ja Jeanne-Marien.

Hekin näkivät selvästi kauniin naisen, jonka sininen pitkä puku oli kirkkaiden kultaisten tähtien peittämänä.

Jossain vaiheessa lapset näkivät naisen tulleen surulliseksi. He kertoivat siitä kirkkoherralle, joka tajusi, että tämä tapahtui juuri silloin, kun jotkut aikuiset, jotka eivät itse nähneet mitään, alkoivat puhua kovempaa, ilmaista epäilyksiään ja naureskella. Pappi käski heitä vaikenemaan, sai kaikki polvistumaan lumeen ja aloitti ruusukon. Sitten rouvan hymy palasi. Rukouksen lopussa nunnat lauloivat *Magnificatia*. Silloin kauniin rouvan jalkoihin ilmestyi valkoinen nauha ja sen päälle alkoi kaiverrettua kirjaimia yksi toisensa jälkeen: M, sitten A, sitten I jne. Alussa lapset luulivat sen olevan tikku, mutta he tapasivat sanoja kirjain kirjaimelta ja lopulta taivaalle ilmestyi seuraava lause: "Mutta rukoilkaa lapseni, Jumala vastaa teille hetkessä (*Mais priez mes enfants...*)".

Nunnat moittivat lapsia ja sanoivat, ettei ranskaksi lause voi alkaa sanalla "mutta (mais)", koska se edellyttäisi, että sitä ennen olisi toinen lause. Lapset kuitenkin vastasivat, että niin siinä lukee ja "sanoohan sisar myös välillä lapsille 'mutta, olkaa nyt hiljaa'". Taivaalla ilmestyneen lauseen loppuun tuli iso kultainen pyöreä piste, ja kun lapset tästä kertoivat yleisöön virtasi yhtäkkiä valtava toivo. Rauha olisi tulossa. Kirkkoherra johti edelleen rukouksia ja vielä jatkettiin litaniaa rukoillen.

Taas ilmestyi uusia kirjaimia, joita neljä lasta tapasivat: "Minun Poikani antaa koskettaa itseään" tai "Minun Poikani suostuu kosketettavaksi" (*Mon Fils se laisse toucher*). Nyt kirkkoherra Guérin oli vakuuttunut, että kyseessä oli Neitsyt Maria. Kyläläiset jatkoivat rukouksia. Tämä oli viimeinen lause. Seurakuntalaiset lauloivat hyvin kuuluisaa ja suosittua virttä "Maria Toivon äiti". Laulun aikana lapset näkivät Neitsyt Marian nostavan kätensä hartioiden tasolle, heiluttavan siten sormiaan hitaasti, ikään kuin laulua säestäen, ja katsovan lapsia äärettömän suloisena hymyillen. Laulun jälkeen pappi piti iltarukouksen kaikille paikalla olleille. Sen aikana kirjoitus katosi pikkuhiljaa samoin kuin Neitsyt Maria. Kello on silloin noin 21, ilmestys oli kestänyt yhteensä kolme tuntia.

Ilmestyksen välittömät seuraukset olivat seuraavat: Preussilaiset joukot, jotka aikoivat palata Lavaliiin ja jotka näyttivät haluavan jatkaa etenevästä Bretagnen suuntaan, pysähtyivät eivätkä tulleet Lavaliiin. Seitsemän päivää myöhemmin allekirjoitettiin aselepo. Pontmainista mobilisoidun 38 nuoren miehen joukosta kaikki palasivat terveinä kotiin. Niin ei käynyt ympärillä olevien kylien nuorukaisille.

Myöhemmin lapsia haastateltiin yksi kerrallaan ja yksin, kerättiin aineistoa ja arvioitiin lasten mielenterveyttä sen ajan menetelmillä. Lopul-

ta 2.2.1872 Lavalin piispa totesi kyseessä olevan aidon Neitsyt Marian ilmestyksen.

TÄNÄÄN

Nykyään tämä pyhiinvaelluspaikka (sanctuairedepontmain.com) on afrikkalaisten nuorten pappien ylläpitämä. He kuuluvat *Oblats Missionnaire de Marie* (Marian lähetysoblaattien) -sääntökuntaan ja ovat hyvinkin energisiä ja vastaanottavaisia: en.wikipedia.org/wiki/Missionary_Oblates_of_Mary_Immaculate. Heillä on myös oma

Youtube-kanava [@sanctuairedepontmain6453](https://www.youtube.com/@sanctuairedepontmain6453).

Paikka on rauhallinen ja levollinen. Tämän Marian ilmestyksen ajankohtaisuus liittyy ehkä juuri siihen maalaisten kokemukseen, johon on helppo yhtyä. Ukrainan sota riehuu melkein 500:tä päivää, eri puolilla Afrikkaa ja lähialueita on sotia ja väkivaltaa: Sudanissa, Nigerissä, Burkina Fasossa, Etiopiassa, Jemenissä, Syyrian ja Libanonin hätä on kokonaan unohtunut. Metsäpalot ja tulvat, erilaiset luonnonkatastrofit, vastakkaisasettelut ja poliittiset kärjistyksiset ovat todella ahdistavia. Välillä tuntuu siltä, että vaikka rukoilee ja rukoilee, yötä päivää ja yhä uudelleen, mitään ei tapahdu. Ja juuri nyt ja tässä tuntuu tärkeältä kuulla Neitsyt Marian viesti: "Mutta rukoilkaa lapseni, Jumala vastaa teille hetkessä", "Minun Poikani antaa koskettaa itseään."

Tuntuu siltä, että meidän on hyvä yhä uudelleen kuulla tämä viesti. Siihen sisältyy lohtua ja kannustusta. Väsymys ja lannistuminen voivat yhä uudelleen kuluttaa meidän luottamustamme rukouksen voimaan, ja jotenkin Jumala tietää tämän. Hän kannustaa meitä Neitsyt Marian välityksellä. Tämä viesti on ajankohtainen. "Mais priez mes enfants. Dieu vous exaucera en peu de temps." "Mon Fils se laisse toucher."

Florence Schmitt

Onko kuolema kaunis?

Viime aikoina on lehtiä lukiessaan tämän tästä törmännyt eutanasiaa koskeviin artikkeleihin. Niissä väitetään, että valtaosa suomalaisista kannattaa avustettua kuolemaa. Samoin niissä oletetaan, että kuolemaa yleensä edeltävät kivut, kärsimys, ahdistus ja pelot. Artikkeleita varten on haastateltu sellaisia tunnettuja kansalaisia, jotka ovat julkisesti ilmoittaneet kannattavansa eutanasiaa.

Sellainen, joka on ollut saattamassa läheistä ihmistä hänen matkalleen tästä elämästä tuonpuoleiseen, joka on saanut lahjaksi tilaisuuden pitää kuolevaa kädestä hänen viimeiseen uloshengitykseensä saakka, tietää, että kuolemiseen ei liity mitään pahaa. Suru jää, mutta se on jo toinen asia.

Eutanasian kannattajat väittävät, että saattohoidossa olevan ihmisen fyysisiä kipuja ei pystytä lievittämään ja että ne voivat jatkua pitkään. Niitä pystytään lievittämään ja vähentämään niin, että ihminen tulee toimeen niiden kanssa eikä hänen tarvitse kärsiä. Kuolevan ihmisen fyysisiä, psyykkisiä, sosiaalisia ja hengellisiä kipuja osataan lievittää. Tässä ollaan saattohoidon ytimessä. Lääketieteellinen hoito huolehtii fyysisten kipujen lievittämisestä, hoitotyössä sairaanhoitajat ja sosiaalihoitajat huolehtivat sairaan ihmisen perhettä ja ihmissuhteita koskevista asioista. Psykologi keskustelee tarvittaessa sairaan kanssa hänen psyykkisistä ongelmistaan. Hengellinen hoito kuuluu saattohoitoon, sillä saattohoidosta vastaaviin työryhmiin kuuluvat myös papit.

Eutanasia sanana tarkoittaa kaunista kuolemaa (joskus on käytetty käsitettä armomurha), mutta termin käyttö on kyseenalaista ajateltaessa tilannetta, että sairaalle ihmiselle annetaan harkiten ja surmaamistarkoituksessa elintoiminnot pysäyttävä lääkeannos. Rikoslain mukaan tällöin on kyse murhasta. Koska murha on kaunis?

Mikä on todellinen syy siihen, että kannetaan eutanasiaa? Onko kysymys kuolemanpelosta, jopa fobiasta, jota tunnetaan kuolemaa kohtaan. Olettavatko ihmiset, että kuolema ei oikeasti olekaan kuolemaa, kun se tapahtuu nopeasti ja lääkkeen avulla? Silloin sitä ei huomaakaan eikä silloin ole kipuja eikä mitään pelättävää.

Kuolema on ihmisen elämän toiseksi tärkein tapahtuma. Tärkein on syntymä. Ihminen on syntynyt ja sen vuoksi hän myös kuolee. Siihen väliin jää elämä, joka vailla kuolemanpelkoa olisi onnellisempi. Kuolema on elämän luonnollinen päätös. Kristityille kuolema tarkoittaa paluuta kotiin Jumalan ja aikaisemmin kuolleiden rakkaitten luo. Se mahdollisuus on annettu jokaiselle.

Elina Grönlund, obl.OSSS

MARJA-LEENA RAUTAKORPI IN MEMORIAM

14.11.1939–31.7.2023

Marja-Leena muistoissani

Marja-Leena Rautakorven kuolinviesti saavutti minut muutama päivä sitten ja tulin surulliseksi. Mietin, miten paljon hän oli itsestään melua pitämättä tehnyt seurakunnan ja kirkon hyväksi, koskaan kiitosta pyytämättä – ja valitettavasti usein myös sitä saamatta. Hän oli niitä ihmisiä, jotka vain hiljaisesti uurastavat toisten hyväksi. Ennen kaikkea Marja-Leena teki työtä Henrikin seurakunnassa, mutta myös muualla. Hän toimi opettajana myös Virossa, eikä vain Suomessa. Hän oli tutustunut katolisuu-teen jo varsin varhain, Viipurissa ja sittemmin Helsingissä ja oli myös minulle henkisenä tukena vaikeuksissa, ja teimme paljon yhteistyötä erilaisissa seurakunnan tapahtumissa ja niiden järjestelyissä. Marja-Leena rakasti suunnitella ja tehdä karnevaaleja, yhdessä sekoittelimme salaatteja ja kuumensimme nakkeja, hän hankki arpajaisvoittoja erilaisiin arpajaisiin, oli innolla mukana myyjäisissä seurakunnan hyväksi, ja Viipuriin tehdyillä retkillä toimi oppaana, tunsihan hän Viipurin läpikotaisin.

Enkä koskaan unohda niitä lukemattomia vierailuja hänen luokseen Keravalle, missä usein istuimme iltamyöhään hyvän ruoan ja juoman ääressä, keskustellen kaikesta maan ja taivaan välillä. Marja-Leena oli loistava kokki! Kotimatalla puolen yön maissa, junassa torkkuen ja muistellen mitä kaikkea olikaan puhuttu...

Kun Marja-Leenan mies sairastui, hänet hoidettiin kotona. Marja-Leenasta näkyi, miten miehen kunnan huonontuessa myös Marja-Leena väsyi yhä enemmän ja enemmän. Hän painui kumaraan, liikkui hitaasti, mutta yritti aina mahdollisuuksien mukaan päästä Henrikin sunnuntaimessuun, mistä hän sanoi aina saavansa virkistystä sielulleen – ja myös maallista virkistystä tavatessaan ystäviään kirkkokahvilla. Uudet katolilaiset eivät häntä tunne, mutta me "vanhat" muistamme hänet hyvin. Hänen poikansa perheineen asui Kouvolan lähistöllä, ja kun Marja-Leenan kunto hänen miehensä kuoltua yhä huononi, hänelle hankittiin paikka Kouvolasta, lähellä kirkkoa ja poikansa perhettä. Tämä oli hänelle ilon aihe, sillä nyt hän pystyi kävelemään kirkkoon, ja omat perheenjäsenet olivat lähellä. Tosin hänellä oli myös ikävä Henrikiä ja henrikiläisiä, joiden kanssa hän oli elänyt vuosikautia, mutta "kaikkea ei voi saada yhtäaikaa" hän sanoi, ja iloitsi varsinkin lastenlastensa tapaamisista.

Marja-Leena oli tehnyt niin paljon kirkon hyväksi pitkän elämänsä aikana, että hänelle yritettiin saada katolinen ansiomerkki työstä kirkon ja seurakunnan hyväksi, mutta asia ei edennyt. Seurakuntalaiset olivat tästä hyvin pahoillaan.

Kaipaan Marja-Leenaa, hänen kaunista hymyään, huumorintajuun ja rakkauttaan kirkkoa kohtaan. Kaipaen illanistujaisia, karnevaaleja ja niiden yhteisiä valmisteluja, kaipaan keskusteluja hänen kanssaan.

Lepää rauhassa, rakas Marja-Leena!

Tuula Luoma OP

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Suomen ja Viron Caritasten välistä yhteistyötä

Syyskuussa Caritas Europan organisaatioiden kehittämiseksi vastaava johtaja Marc Somers vieraili Suomessa ja Virossa. Samalla alkoi Caritas Europan pyynnöstä Suomen Caritaksen konsultaatiotuki Viron Caritakselle. Viron Caritas on nyt hyvin samanlaisessa tilanteessa, kun Suomen Caritas 10 vuotta sitten, jolloin piispan kanssa yhteistyössä lähdettiin rakentamaan Caritasta osaksi hiippakuntaa.

Virossa toiminta on tähän asti ollut vapaaehtoisapainotteista ja heillä on vain yksi palkattu työntekijä. Pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto ja hallituksen jäsen, rahastonhoitaja Meisa Danu toteuttivat Caritas Europan johtajan Marc Somersin kanssa yhteisen matkan Tallinnaan.

Caritas Viron toimisto sijaitsee Piritan alueella, missä toimii myös Birgittalaisarten vierasmaja. Matkalla he tapasivat myös piispa Philippe Jourdanin. He kertoivat piispalle, miten Suomen Caritas aikanaan tuli osaksi hiippakunnan toimintaa Suomessa.

Ennen Viron-matkaa Marc Somers tutustui tarkemmin Suomen Caritaksen toimintaan, kun hän tapasi sekä työntekijöitä että hallituksen jäseniä. Hän antoi myös hyviä vinkkejä toimintamme kehittämiseen. Hän tutustui myös Suomen Caritaksen verkostoihin, kuten Kirkon Ulkomaanavun ihmisiin, sekä tapasi Sininauhaliiton toiminnanjohtajan Pekka Lundin.

"Kun tämä projekti alkoi, oli kuin valo olisi saapunut kyläämme"

Caritas Lodwarin, Suomen Caritaksen ja InterCulturin yhteistyöhanke Keniassa on päätymässä tämän vuoden lopussa. Caritaksen pääsihteeri Larissa ja kehitysyhteistyön asiantuntija Laura Silver vierailivat Kenian Turkanassa Kerion ja Kangatohan alueilla. Hanke on Ulkoministeriön tukema.

Turkanassa kuivuus jatkuu nyt neljättä vuotta. Hanke on toteutettu kylissä, joihin on vaikea pääsy ja joissa elinkeinot ovat haastavia. Kahden päivän aikana Franz-Koivisto ja Silver vierailivat Nangitonyn, Nadoton, Nakwaperitin, Kangatohan, Naorosin ja Akatumanin kylissä.

Hankkeen myötä 720 naista on saanut taitoja mehiläisten kasvatuksessa ja korien tekemisessä, vuohien kestävyuden parantamisessa sekä saanut pienlajinoja, joilla naiset ovat perustaneet omia yrityksiä. Hankkeen avulla naisten tulotaso on noussut ja heidän sekä heidän perheidensä ruuan saanti on parantunut. Naiset kertovat käyttävänsä saatuja varoja lasten koulunkäyntiin, ruokaan sekä lääkkeisiin.

Hankkeen aikana vierailimme myös paikallisen kumppanimme Caritas Lodwarin työntekijöi-

Kuvateksti: Suomen Caritaksen kehitystyö Suomen ja Viron Caritasten välistä yhteistyötä

den kanssa Kirkon Ulkomaanavun toimistolla, Suomen suurlähetystössä sekä Caritas African ja Caritas Kenyan toimistolla. Valmistaudumme hankkeen päättymiseen vuoden lopussa. Eri verkostot ja verkostojen laajentaminen on tärkeää jatkorahituksen löytämiseksi ja yhteistyön tiivistämiseksi.

Tuo tekstiileitäsi Caritaksen ompelupalveluun!

Caritas -ompeliossa voit teettää korjausompelua ja tilaustöitä. Korjauttamalla tai muodistamalla vanhan vaateen autat vähentämään tekstiilijätettä. Palvelun tuotoilla tuet Suomen Caritaksen toimintaa.

Jos olet epävarma kannattaako jokin vaate korjata tai muodistaa, niin tule näyttämään se meille. Ompelija kertoo mitä on mahdollista tehdä ja antaa hinta-arvion korjauksesta.

Otathan yhteyttä ja sovi käynnistä etukäteen: caritas@caritas.fi, viestin otsikko "ompelupalvelu".

Tapahtumia Caritaksen toimistolla osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Hävikkiruuanjakelupäivät ovat maanantaina 16.10. ja 30.10. kello 15–16. Jakelu järjestetään Caritaksen toimistolla. Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla. Olemme osa Helsingin kaupungin Stadin safka-jakeluverkostoa. Lisää tietoa osoitteesta ruoka-apu.fi.

Ystävyyden kahvilan kahvilapäivät loka-marraskuussa ovat keskiviikkona 11.10 ja 8.11.kello 15–17. Tervetuloa!

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Kaupasta löytyy myös luostarissa tehtyä kosmetiikkaa sekä laadukasta kahvia ja teetä.

Myyimme myös Mifukon ihania tuotteita. Mifuko on suomalainen yritys, jonka kanssa teemme yhteistyötä kehitysyhteistyöhankeessamme Keniassa. Mifuko yhdistää pohjoismaisen muotoilun kenialaiseen käsityötaitoon. Caritaksen hankkeessa naiset oppivat tekemään koreja, joita myydään myös Suomessa.

Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, tiistaista perjantaihin kello 10–15.

Verkkokauppamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa. Kierrätysvaatteita myymme vain kivijalkamyymälässä, tervetuloa!

Liity Caritaksen jäseneksi!

Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat Caritaksen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritaksen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

www.caritas.fi

Ave Maria!

Catholic Students' Club – Helsinki

Autumn 2023

Rosary and Holy Mass or Adoration
in Latin and English
in St. Henry's Cathedral
on the following Tuesday
evenings at 18.00:

October 10 & 24
November 7 & 21
December 5 & 19

All students and young adults and others
interested in the Catholic Faith, welcome!
Afterwards, a nice get-together. Many other
activities as well. Confession during Rosary.

cschelsinki.wordpress.com

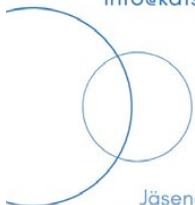
Kat Sote

Studium Catholicum
Ritarikatu 3B
00170 Helsinki

Myös etämahdollisuus!

Ilmoittautuminen:
info@katsote.fi

Jäsenet 10€
Ei jäsenet 20€
Opiskelijat ja eläkeläiset 10 €

Pulla- ja kahvitarjoilu

KatSote on katolisten sosiaali- ja
terveydenhuollon ammattihenkilöiden
yhdistys. Yhdistyksen toiminta on
avointa kaikille uskonnosta riippumatta.

www.katsote.fi

Seminaari

7.10.2023

Klo 15:00

Alkupuhe ja seminaari-
päivän esittely

Klo 15:30

"Kun ei ole enää mitään
tehtävissä, on vielä paljon
tekemistä" - Palliatiivinen
hoito pähkinänkuoressa.
Palliatiivisen lääketieteen
professori Reino Pöyhä

Klo 16:15

Kahvitauko

Klo 16:45

Nuorten masennus ja
tunnistamisen haasteet.
Psykiatri Helen Sekular

Klo 17:30

Loppusanat

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjako suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. *Hiippakunnan talousneuvosto*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

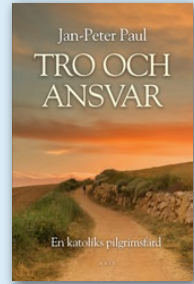
katolinenkirjakauppa.net

Jan-Peter Paul TRO OCH ANSVAR

En katoliks pilgrimsfärd ger en inblick på en finsk katoliks syn på sin tro och hur man kan leva sin tro i det dagliga livet. Den är en samling tankar kring det kristna livet: hur man kunde eller kanske hur man borde leva det.

KATT 2023, 236 s., pris 23,-

katolinenkirjakauppa.net

FÖRSTAKOMMUNIONS- OCH KONFIRMATIONS- UNDERVISNING 2023-2024

Förstakommunions- och
konfirmationsundervisning
ordnas för svenskspråkiga barn
och ungdomar i S:t Henriks
katedralförsamling 2023-2024.
Vi börjar med båda kurserna i
oktober och kursdagar och tider
fastställs enligt överenskommelse.

Vänligen kontakta Marko Pitkäniemi
för närmare information på
telefon 041 318 7826 eller epost:
marko.pitkaniemi@katolinen.fi.

HJÄRTLIGT VÄLKOMMEN!

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkkonsertti Pyhän Henrikin
katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

2.11. Marko Pitkäniemi

Tervetuloa!

Tilaa sähköpostitiedotteemme,
jossa kerrotaan Fideksen
ilместymisestä ja joskus myös
muista tärkeistä asioista:

Käytä nettisivujen **Tilaa
tiedotteemme** -kaavaketta tai
lähetä sähköpostia osoitteeseen
fides@katolinen.fi.

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja
muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for wed-
dings, funerals and other occasions.*
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Seuraava Fides ilmestyy 10. marraskuuta

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki 09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

• La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio. (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.

• Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary. Fri. 17.30 Adoration. (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.

• Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

7.10. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu ja adoraatio vietnamiksi, 18.00 iltamessu
11.10. ke 18.30 naistenpiiri
14.10. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Keravalla, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu
18.10. ke 18.30 raamattupiiri
21.10. la 17.40 vesper, 16.00 messu unkariksi, 18.00 aattomessu
22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 14.00 messu malayalamiksi, 18.00 iltamessu
23.10. ma 18.30 johdantokurssi
28.10. la 10.00-13.15 ensikommunio-opetus, 15.00 ukrainalainen liturgia, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 16.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 iltamessu
1.11. ke 18.30 raamattupiiri
4.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovienv muistopäivä: 11.00 juhllinen messu kaikkien poisnukkuneiden puo-

lesta, 13.00 rukoushetki hautausmaalla, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
5.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
6.11. ma 18.30 johdantokurssi
8.11. pe 18.30 naistenpiiri
11.11. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio, 18.00 iltamessu

ENSIKOMMUUNIO-OPETUS
28.10., 18.11. la 10.00

VAHVISTUSOPETUS
7.10., 11.11. la 10.45

JOHDANTOKURSSI
23.10., 6.11., 20.11., 4.12., 18.12. ma 18.30

CATHOLIC STUDENTS' CLUB
10.10., 24.10., 7.11., 21.11., 5.12., 19.12. ti 18.00

MUUT PAIKKAKUNNAT
Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 15.10., 19.11. su 11.00
Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie 2, Porvoo): 15.10., 19.11. su 15.00
Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 8.10., 22.10., 12.11. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

• La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsiksi, 2. su lastenmessu suomeksi, 3. su vietnamiksi, 4. su lastenmessu suomeksi, 5. su lastenmessu suomeksi), su 13.00 messu tagalogiksi (vain 2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (paastonaikana ristintie), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.00 laudes, 7.30 messu suomeksi tai englanniksi, 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-ke 10.00-15.00.
• Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. Family Mass in Finnish), 13.00 Mass in Tagalog (only 2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross during Lent), 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 7.00 Laudes, 7.30 Mass in Finnish or English, 17.15-17.50 Adoration,

18.00 Evening Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50, 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Wed. 10.00-15.00.

• Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben "Pyhä Maria" kanavalla.

• Huom.! Messuihin ja muihin tilaisuuksiin tullaan vain terveenä ja hyvää käsihygieniää noudattaen.

8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntatalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 14.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English, 19.30 messu arabiaksi

22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntatalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 14.30 messu vietnamiksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
4.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovienv muistopäivä: 10.00 messu suomeksi, 13.00 hartaus vainajien puolesta Malmin hautausmaan katolisessa korttelissa (57), 18.00 messu suomeksi, 18.00 nuortenilta

5.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
11.11. la 10.00 messu suomeksi, 10.00-13.30 ensikommunio-opetus suomeksi, 15.30-18.00 vahvistusopetus suomeksi, 18.00 messu suomeksi

12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntatalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

MUUT PAIKKAKUNNAT
Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 21.10., 18.11., 16.12., 20.1., 17.2., 16.3., 20.4., 18.5. la 16.00

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

• Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su) tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan

• Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese (4th Sun.) or Tagalog or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration (during Lent Stations of the Cross). Confessions half an hour before Mass and by appointment.

• Päivitetyt tiedot löytyvät aina seurakunnan kotisivulta osoitteesta birgitta.katolinen.fi.

6.10. pe 17.00 adoraatio
7.10. la Huom.! ei aamumessua, 16.00 messu Naantalissa luostarikirkossa
8.10. su pyhä Birgitta (seurakuntamme nimikkojuhla): 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

13.10. pe 18.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

17.10. ti 18.45 informaatiokurssi
18.10. ke 17.30 naistenpiiri
19.10. ti 18.45 SCJ-maallikot
22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

28.10. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla, 13.00 perhemessu

29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

4.11. la kaikkien poisnukkuneiden muistopäivä: Huom.! ei aamumessua, 10.30 messu edesmenneiden puolesta, 12.00 rukoushetki hautausmaalla

5.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

11.11. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17): 22.10. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 15.10. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 5.11. su 17.00, ruusukko puoli tuntia ennen messua
Raahe (Brahenkatu 2): 24.9. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 8.10., 12.11. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 18.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika ti 16.00, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.
 • Sun. 10.00 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.

6.10. pe 18.00 perhekerho, satuilta
 7.10. la 10.00 ensikommunio-opetus, 11.00 vahvistusopetus, 18.00 messu Joensuussa
 8.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
 9.10. ma 18.45 jatkokurssi
 13.10. pe 18.00 messu Mikkelissä
 14.10. la 18.00 messu Joensuussa
 15.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/ Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu, 13.00 messu karenniksi
 17.10. ti 18.45 lectio divina
 19.10. to 18.45 johdantokurssi
 22.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, Huom.! ei messua Joensuussa, 11.00 päämessu
 23.10. ma Huom.! ei messua
 27.10. pe 18.00 perhekerho, satuilta
 28.10. la 10.00 ensikommunio-opetus, 11.00 vahvistusopetus, 18.00 messu Joensuussa
 29.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
 2.11. to 18.45 johdantokurssi
 5.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
 6.11. ma 18.45 jatkokurssi
 10.11. pe 18.00 perhekerho, satuilta
 11.11. la 11.00 messu Savonlinnassa
 12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in

English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa

JOHDANTOKURSSI

19.10., 2.11. to 18.45

JATKOKURSSI 9.10., 6.11. ma 18.45

SAKRAMENTTIOPETUS

ensikommunio: 7.10., 28.10. la 10.00 vahvistuksen sakramentti: 7.10., 28.10. la 11.00

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Kaislakatu 6): ajat ylempänä ohjelmassa
Savonlinna (Erkonkatu 11): 11.11. la 11.00
Mikkeli (Paavalinkatu 4): 13.10. pe 18.00

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbinderintie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.

• **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.
Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 045-78371087, info@katolinen.fi • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi
 • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ma-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

OBL.OSSS – Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisaäntökunnan maallikkoyhdistys Turussa. Kotisivut: https://www.birgittalaisisaret.fi/oblaatit.html. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja yllisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00. • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2023 – 75. toimintavuosi • Syksyn ohjel-

massa: **6.-8.10.** Rauman Franciscus-päivät – katso kotisivuilta lisätietoja • **8.11.** Kaikkien poisnukkuneiden fransiskaani-sielunmessu • **14.11.** Franciscuksen sääntö ja elämä / Pauli Annala • **25.11.** Hiljentympäpäivä Turussa birgittalaisten luona • **12.12.** Siunattu Lucchese ja hyvä rouva / Risto Mantovani. • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Kralin, puh. 0503546881, email: evamaija@

gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit – OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu vastaisuudessa joka maanantai iltamessun jälkeen Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa. Kokous kestää tavallisesti noin 90 minuuttia. • Ryhmän yhteystiedot ovat edelleen voimassa ja henkisenä ohjaajana toimii isä Martti Savijoki SCJ. • Legion of Mary meets every Monday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keski-viikkona pyhän Marian kirkolla. Ensimmäinen messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Miestenpiiri

Katolinen miestenpiiri kokoontuu aina **kuukauden toisena tiistaina** iltamessun jälkeen Marian seurakuntasalissa. Kaikki katoliset ja katolilaisuudesta kiinnostuneet miehet ovat tervetulleita. **Ohjelmaa syksyllä 2023:** **10.10.** aihe selvittää myöhemmin • **14.11.** isä Raimo Goyarrola: Uskon lisääntyminen ja vahvistuminen • **12.12.** Pyhän Marian seurakunnan papit.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

ACADEMICUM CATHOLICUM

SYKSY / HÖSTEN 2023

TO 19.10. klo 19:00 – Eetu Manninen (TT): ”Sisäisempi kuin sieluni sisin: Sisäisyys Augustinuksen teologia n keskeisenä periaatteena”

TO 16.11. klo 18:00 – Messu AC:n vainajien puolesta Studium Catholicumin kappelissa

19:00 – Viktor Torres Airava: ”En seminarists upplevelse på mission i Brasilien”

TO 14.12. klo 19:00 – Rami Niemi (TM): ”Miten näkemykset uskonnonvapaudesta ovat näkyneet Suomen uskonto- ja katsomuskasvatustilanteissa?”

Luennot pidetään Studium Catholicumin Angelicum-salissa, Ritarikatu 3 (2 krs.), Helsinki. Ovet avautuvat klo 18:30 (soita tarvittaessa ovisummeria). Luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Luennot ovat kaikille avoimia, lämpimästi tervetuloa!

Föreläsningar hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3, 2. vån, Helsingfors). Dörrarna öppnas kl 18:30. Efteråt bjuds det på kaffe. Föreläsningarna är öppna för alla, varmt välkomna!

Academicum Catholicum on tieteestä ja kulttuurista kiinnostuneille katolilaisille tarkoitettu yhdistys. AC:n jäseneksi voi liittyä Suomessa asuva katolilainen, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Vuosittainen jäsenmaksu (10 euroa) maksetaan AC:n tilille FI6120012000513060.

Lisätietoja / Mer information: academicumcatholicum.blogspot.com

Älkää pelätkö! Avatkaa ovet Kristukselle!

Pyhän paavi Johannes Paavali II:n muistopäivää vietetään 22. lokakuuta. Päivän lukupalveluksen toisena lukukappaleena on katkelma paavin saarnasta hänen paaviutensa alussa (22.10.1978).

Pietari tuli Roomaan! Mikä muu hänet olisi johtanut ja ohjannut tähän kaupunkiin, Rooman imperiumin sydämeen, kuin kuuliaisuus hänen Herralta saamalleen innoitukselle? Ehkäpä tämä galilealainen kalastaja ei olisi halunnut tulla tänne. Ehkä hän olisi halunnut pysyä siellä, Genesaretin järven rannoilla, veneineen ja verkkoineen. Mutta Herran johdattamana ja kuuliaisena hänen innoitukselleen Pietari tuli tänne.

Vanhan tradition mukaan Neron vainojen aikoihin Pietari tahtoi jättää Rooman. Silloin Herra puuttui asiaan ja kohtasi hänet tiellä. Pietari kääntyi hänen puoleensa ja kysyi: ”Minne menet, Herra?” Herra vastasi heti: ”Menen Roomaan tulakseni uudelleen ristiinnaulituksi.” Pietari kääntyi takaisin Roomaan ja jäi sinne aina ristiinnaulitsemiseensa saakka.

Meidän aikamme kutsuu meitä, pakottaa meitä, velvoittaa meitä kääntämään katseemme Herraan ja nöyrästi ja hurskaasti mietiskelemään Kristuksen korkeimman vallan salaisuutta.

Hän, joka syntyi Neitsyt Mariasta, puusepän poika (näin luultiin), elävän Jumalan Poika, kuten Pietari tunnusti, tuli tekemään meistä kaikista ”kuninkaallisen papiston”.

Vatikaanin toinen kirkolliskokous on muistuttanut meitä tämän vallan salaisuudesta ja tuonut valoon Kristuksen – papin, profeetan ja opettajan, kuninkaan – lähetystehtävän, joka jatkuu kirkossa. Kaikki, koko 319

Jumalan kansa osallistuu tähän kolminaiseen lähetystehtävään. Ehkäpä siksi paavin päähän aikoinaan asetettiin tiara, kolminainen kruunu, jotta se tämän merkin kautta kuvaisi, miten koko Kristuksen kirkon hierarkkinen järjestys, koko kirkossa käytetty ”pyhä valta”, ei ole mitään muuta kuin palveluvirka, palveluvirka jolla on yksi päämäärä: että koko Jumalan kansa osallistuisi tähän Kristuksen kolminaiseen lähetystehtävään, pysyen aina Herran vallan alaisuudessa. Tämä valta ei ole lähtöisin tämän maailman mahdeista, vaan taivaalliselta Isältä sekä Kristuksen ristin ja ylösnousemuksen salaisuudesta.

Herran valta, samaan aikaan ehdoton ja suloi- sen lempeä, puhuttelee ihmisen koko syvyyttä: hänen syvimpiä järjen, tahdon ja sydämen pyrki-

Pyhä paavi Johannes Paavali II

myksiään. Se ei puhu pakkovallalla, vaan rakkautella ja totuudella.

Uutena Pietarin seuraajana Rooman piispanistuiumella tahdon tänään rukoilla hartaasti, nöyrästi ja luottavasti: ”Kristus! Suo, että minusta tulisi ja voisin olla sinun kaikkivaltuutesi palvelija! Sinun suloisen valtasi palvelija! Sinun ainaisen valtasi palvelija! Suo, että voisin olla palvelija, nimittäin sinun palvelijoittesi palvelija.”

Veljet ja sisaret! Älkää pelätkö ottaa vastaan Kristusta ja hänen valtaansa! Auttakaa paavia ja kaikkia, jotka haluavat palvella Kristusta ja Kristuksen vallalla ihmisiä ja koko ihmissukua!

Älkää pelätkö! Avatkaa ovet Kristukselle, avatkaa ne selälleen. Avatkaa hänen pelastavalle valalleen valtioiden rajat, taloudelliset ja poliittiset järjestelmät, kulttuurin, hallinnon ja edistyksen vaikutuspiirit. Älkää pelätkö! Kristus tietää, *mitä on ihmässä*. Yksin hän tietää!

Niin usein tänä päivänä ihminen ei tunne, mitä hän kantaa sisällään, sielunsa ja sydämensä syvyydessä. Usein hän on epävarma elämänsä tarkoituksesta täällä maan päällä. Häntä kalvaa

epäily, joka muuttuu epätoivoksi. Sallikaa siis – vetoan teihin nöyrästi ja luottavasti – sallikaa Kristuksen puhua ihmiselle. Vain hänellä on elämän sanat, ikuisen elämän.

Responsorium

E: Älkää pelätkö: ihmisen Lunastaja ilmoitti ristin vallan ja antoi elämän meidän edestämme!

K: Avatkaa, avatkaa selälleen ovet Kristukselle.

E: Meidät on kutsuttu kirkossa osallisiksi hänen valtaansa.

K: Avatkaa, avatkaa selälleen ovet Kristukselle.

Loppurukous

Laupeudesta rikas Jumala, sinä tahtoit autuaan paavi Johannes Paavalin paimentavan yleismaailmallista kirkkoasi. Suo meidän hänen opetus- tensa johtamina avata luottavaisesti sydämemme Kristuksen, ihmisen ainoan Lunastajan, pelastavalle armolle. Tätä pyydämme saman Herramme...